

VERSLAG

OVER HET

BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER.

VERSLAG

OVER HET

Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

over het dienstjaar 1890-1891

GEDAAN DOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN
IN UITVOERING VAN ART. 70 DER GEMEENTEWET.

LIER

JOSEPH VAN IN & Cie, DRUKKERS-UITGEVERS,
Rechtestraat, 48.

MIJNHEEREN,

*Ingevolge de voorschriften van art. 70 der gemeentewet,
hebben wij de eer den Raad verslag te doen over het bestuur
en den toestand der zaken van de stad Lier, voor het dienst-
jaar 1890 - 1891.*

VERSLAG

OVER HET

BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER

TITEL I.

Bevolking.

Algemeene volkstelling van 1890.

De algemeene volkstelling van 1890 is voorafgegaan geweest van eene nieuwe numeroteering der huizen. Deze eerste opneming gaf voor uitslag 3919 woningen en 85 gebouwen niet tot woning bestemd.

De werkzaamheden der volkstelling zijn aan dertig opnemers toevertrouwd geweest. Zij geven voor uitslag eene bevolking van rechtswege voor Lier van 20100 zielen.

Alvorens er de bijzonderheden van te ontleiden, zal het niet van belang ontbloot zijn aan te stippen welke getallen de vorige algemeene volkstellingen opgeleverd hebben :

Die van	1846	gaf	13917	zielen.
»	1856	»	14608	»
»	1866	»	15128	»
»	1876	»	16103	»
»	1880	»	17272	»
»	1890	geeft	20100	»

Onze 20100 zielen zijn verspreid in 4059 huisgezinnen. Daarin bevinden zich :

Mannen	9803	Vrouwen	10297	Totaal	20100
Gehuwde	» 3085	Gehuwde	» 3026	»	6111
Ongehuwde	» 6377	Ongehuwde	» 6539	»	12916
Weduwnaars	341	Weduwen	724	»	1065
Gescheidene			8	»	8

Beroepen :

Er worden 6036 beroepen door mannen en 3375 door vrouwen uitgeoefend. 4061 mannen en 7035 vrouwen oefenen er geen uit.

Hebben verklaard te spreken :

Fransch alleen		144	Vrouwen	49	Totaal	193
Vlaamsch	»	8391	»	8980	»	17371
Duitsch	»	3				3
Fransch en Vlaamsch		1136	»	1171	»	2307
Fransch en Duitsch		6	»	3	»	9
Vlaamsch en Duitsch		5	»	8	»	13
Fransch, Vlaamsch en Duitsch		61	»	53	»	94
Eene andere dan die talen sprekende		57	»	53	»	110

Ziehier het getal huizen en inwoners per straat :

BEVOLKING DER STAD LIER.

Optelling van 1890.

STRATEN	HUIZEN			BEVOLKING
	BEWOONDE	ONEWOONDE	TOTAAL	
INTRA-MUROS.				
Rechtestraat	51		51	217
Dijkje	6	1	7	20
Kerkstraat	17	2	19	62
H. Geeststraat	18	1	19	88
St Gummarusstraat	37	1	38	167
Berlaerstraat	51	3	54	274
Berlarij	98	4	102	473
Poort Van Brandt	19	3	22	91
Kluizeplein	15	2	17	59
Ketelaerstraatje	4		4	24
Kluizestraat	81	1	82	439
De Heyderstraat	42	2	44	222
Oever Oost	6	1	7	36
Oever West	7		7	30
Lindenstraat	81	1	82	425
Sionsvest	4		4	14
Regenboogstraat	27	2	29	120
Vier Aymonsbroedersstraat	32	1	33	188
Hazenstraat	72	5	77	435
Peperstraat	23	1	24	144
Look	47	2	49	266
Koeipoortstraat	16		16	199
Leuvenschevest	14	1	15	99
Pettendonck	58	1	59	304
Molenstraat	56	2	58	272
Gasthuisvest	49	4	53	220
Grooten Bril	51	1	52	223
Deenschestraat	4		4	56
Kerkhofplaats	27	1	28	100
Kattenstraat	28	1	29	124
Over te dragen.	1041	44	1083	5391

STRATEN	HUIZEN			BEVOLKING
	BEWOONDE	ONEWOONDE	TOTAAL	
<i>Overdacht</i>	1041	44	1083	5391
Kleinen Bril	26		26	133
Kloosterstraat	8	2	10	78
Werf	19		19	82
Moldijk	4	1	5	14
Kaai	12	3	15	49
Papegaaistraat	6		6	31
Lanteernstraat	21	1	22	102
Messenstraat	4	1	5	5
Groote Merkt	78	1	79	352
Eikelstraat	28		28	128
Molenlaan	23		23	130
Beggijnhofstraat	41	2	43	244
Kalkovenstraat	12		12	44
Bles	8		8	29
Paradijsstraat	8		8	48
Weezenstraat	7		7	79
Calvariënberg	6	2	8	15
St Margarethastraat	24		24	58
Pompstraat	3		3	12
Hemdsmouwke	1		1	4
Bodeghemstraat	1		1	1
Hellestraat	2	1	3	11
Grachtkant	13		13	33
Nieuwstraat	12	1	13	36
Oud-Kerkhof	12		12	26
Kapucienest	62	2	64	319
Mechelstraat	74		74	438
Kolveniersvest	53		53	234
Antwerpstraat	143	3	146	689
Rolwagen	30		30	173
Lollepotstraat	10		10	45
Karthuizersvest	107	1	108	588
Vervlietstraat	17	1	18	105
Karthuizersveld	10	2	12	28
Karthuizersplein	107	2	109	599
<i>Over te dragen.</i>	2033	70	2103	10353

STRATEN	HUIZEN			BEVOLKING
	BEWOONDE	ONBEWOONDE	TOTAAL	
<i>Overdracht.</i>	2033	70	2103	10353
• Lisperstraat	201	5	206	915
• Hof van Ranst.	12	1	13	60
• Broeksteeg	13	1	14	60
• Spuilei	13		13	46
• Gazstraat	10		10	62
• Huibrechtstraat	73	2	75	403
• Blokstraat	7	1	8	227
• Waterpoortstraat	11		11	51
• Kammenstraat	14		14	35
• Brouwersvliet	10	1	11	60
• Vredenbergsstraat	19	2	21	80
• Schoolstraat	29	1	30	117
• Predikheerenlaan	90	1	91	482
• Groenstraat	25	1	26	123
• Mosdijk	17	2	19	78
• Wijngaardstraat	15	1	16	80
• Arragonstraat	4		4	21
• Vischmerkt	17		17	86
Schippers, enz., enz.				109
<i>Totaal.</i>	2613	89	2702	13448
EXTRA-MUROS.				
• Steenweg Mechelen	82	7	89	480
• Donck-Boschhoek	29		29	194
• Pullaerstraat	34	1	35	174
• Hulststraat	27		27	134
• Hoog-Lachenen	20		20	129
• Boomlaerstraat	20		20	108
• Vaartlaan	6	1	7	20
• Steenweg Antwerpen	139	1	140	703
• IJzerenweglei	47	2	49	209
• Leopoldplaats	29		29	139
• Statielaan	40	2	42	124
<i>Over te dragen.</i>	473	15	487	2414

STRATEN	HUIZEN			BEVOLKING
	BEWOONDE	ONBEWOONDE	TOTAAL	
<i>Overdracht.</i>	473	14	487	2414
• Lisp	185	7	192	861
• Achterstraat (Lisp)	55	1	56	246
• Steenweg Hagenbroek	51	1	52	284
• Hagenbroek (Noord).	32	1	33	177
• Hagenbroek (Zuid)	40	2	42	218
• Steenweg Berlaer	140	2	142	664
• Spreet	16		16	106
• Zijkstraat	10		10	50
• Spekkestraat	29	1	30	229
• Zeeut.	16		16	96
• Steenweg Ste-Cath.-Waver	35		35	190
• Hoogveldweg	13		13	62
• Steenweg Aerschot	59	6	65	313
• Binnenweg Kessel	47	6	53	218
• Steenweg Kessel	40		40	181
• Kloosterheide	51	2	53	266
• Neerloop	10	1	11	77
<i>Totaal extra-muros.</i>	1302	44	1346	6652
<i>Totaal intra-muros.</i>	2613	89	2702	13448
<i>Algemeen totaal.</i>	3915	133	4048	20100

I^e AFDEELING.

STAAT DER BEVOLKING.

De gewone opnemng der bevolking beliep op 31 December 1890, volgens de registers, als volgt : cijfer eenigszins verschillende van den uitslag door de algemeene volkstelling gegeven.

	MAN. GESL.	VR. GESL.	TOTAAL.
Op 31 December 1889 bedroeg zij	9734	10236	19970
	9569	10036	19605
Vershil in meer	165	200	365

2de Afdeling. — BEWEGING VAN DEN BURGERLIJKE STAND.

Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettingen van 1889—1890.

JAREN	AANTAL DER GEBOORTEN				TOTAAL		AANTAL DER Overlijdens ⁽¹⁾		TOTAAL		AANTAL DER DOODGEBORENEN niet begrepen en in de geboorten en overlijdens				AANTAL DER HUWELIJKEN		Aantal der echtscheidingen	Kindaannemingen	Wettingen
	Wettige		Onwettige		Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Wettige	Onwettige	Mannelijke	Vrouwelijke							
1889	312	345	33	35	725	200	185	385	4	9	2	3	18	144	1	»	»	45	
1890	342	303	37	34	716	225	194	419	11	3	2	1	17	149	1	»	1	48	
Meerder	30	»	4	»	»	25	9	34	7	»	»	»	»	5	1	»	1	3	
Minder	»	42	»	1	9	»	»	»	»	6	»	2	1	»	»	»	»	»	

(1) In dit geval zijn niet begrepen de personen in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waarvan de doodakten op de registers van den burgerlijken stand overgeschreven zijn, ingevolge art. 80 van het burgerlijk wetboek. — Dit getal beloopt tot 12.

3^e AFDEELING.

STAAT VAN OVERLIJDEN VOLGENS OUDERDOM.

Van 0 dag tot 1 voltallige dag	.	.	.	.	.	.	0
» 1 tot 2 voltallige dagen	.	.	.	.	.	.	1
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 5 » 10 » »	.	.	.	.	.	.	4
» 10 » 15 » »	.	.	.	.	.	.	10
» 15 » 20 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 20 » 25 » »	.	.	.	.	.	.	4
» 25 dagen tot 1 voltallige maand	.	.	.	.	.	.	5
» 1 maand » 2 voltallige maanden	.	.	.	.	.	.	19
» 2 » » 3 » »	.	.	.	.	.	.	11
» 3 » » 6 » »	.	.	.	.	.	.	23
» 6 » » 1 voltallig jaar	.	.	.	.	.	.	31
» 1 tot 2 voltallige jaren	.	.	.	.	.	.	27
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	.	18
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	.	11
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	.	11
» 5 » 6 » »	.	.	.	.	.	.	8
» 6 » 7 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 7 » 8 » »	.	.	.	.	.	.	4
» 8 » 9 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 9 » 10 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 10 » 11 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 11 » 12 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 12 » 13 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 13 » 14 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 14 » 15 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 15 » 16 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 16 » 17 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 17 » 18 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 18 » 19 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 19 » 20 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 20 » 21 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 21 » 22 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 22 » 23 » »	.	.	.	.	.	.	3
» 23 » 24 » »	.	.	.	.	.	.	3

Over te dragen. 211

					Overdracht.	211
Van 24 tot 25	voltallige jaren	.	.	.	.	4
» 25 » 30	»	.	.	.	.	10
» 30 » 35	»	.	.	.	.	13
» 35 » 40	»	.	.	.	.	10
» 40 » 45	»	.	.	.	.	10
» 45 » 50	»	.	.	.	.	12
» 50 » 55	»	.	.	.	.	15
» 55 » 60	»	.	.	.	.	10
» 60 » 65	»	.	.	.	.	17
» 65 » 70	»	.	.	.	.	28
» 70 » 75	»	.	.	.	.	28
» 75 » 80	»	.	.	.	.	19
» 80 » 85	»	.	.	.	.	13
» 85 » 90	»	.	.	.	.	15
» 90 » 95	»	.	.	.	.	4
» 95 » 100	»	.	.	.	.	0
» 100 » meer	voltallige jaren	.	.	.	.	0
Totaal.						419

Ziekten aan dewelke de personen in 1890 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke, aansteking- stoffen en verpestende ziekten.	Pokken	0
	Mazelen	1
	Schaarlakkoorts	1
	Kwade keel	0
	Kroep	38
	Kiekhoeft	0
	Rotkoorts	9
	Kinderbedziekten	0
Inheemsche ziekten.	Uittering en slepende borstziekten	61
	Longontsteking, idem der luchtpijptakken, zijdesteek en hevige ontsteking der ademkanalen	168
	Darmontsteking en buikloop	50
	Polderkoorts	0
Bijzondere ziekten.	Cholera	0
	Vuurwapens	0
	Verdrinking	1
	Geweldige sterfgevallen	0
Verschillende ziekten niet begrepen onder de vermelde.		90
Totaal.		419

Van dit getal zijn 408 personen overleden na geneeskundige hulp en 11 zonder geneeskundige hulp te hebben genoten; 345 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 74 in de gods- en gasthuizen of andere openbare gestichten; 1 persoon is door geweldigen dood omgekomen.

44 Huwelijken zijn op behoeftigheidsbewijzen aangegaan.

4^e AFDEELING.

§ 1. VERANDERING VAN WONING.

A. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
322	422	5	7	327	429	756

B. Personen die de gemeente verlaten hebben, om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
330	366	8	7	338	373	711

§ 2. REGISTERS DER BEVOLKING.

De laatste volkstelling heeft het aanleggen van nieuwe bevolkingsregisters en alphabetische tafels noodzakelijk gemaakt.

Dit werk, met de grootste zorg verricht, is geheel voltrokken.

TITEL II.

Gemeentebestuur.

Overlijden van Z. K. H. Prins Boudewijn.

Op 23 Januari 1891 kwam in onze stad de gansch onverwachte en ontzettende tijding aan dat Z. K. H. Prins Boudewijn, de volksgeliefde en veelbelovende toekomstige Vorst van België, in den nacht was overleden. Dit onvoorzien en onherstelbaar verlies, dat heel het land door droefheid en deelneming verwekt heeft, werd misschien nog dieper gevoeld in ons midden, waar de jeugdige Prins, tijdens zijn bezoek met de Jubelfeesten, zulke goede herinneringen had achter gelaten.

Bij het ontvangen van het sterfbericht beval het gemeentebestuur de doodsklokken te luiden en de nationale vlag in rouw op de openbare gestichten te hijschen.

De Raad, bij hoogdringendheid bijeengeroepen, stemde adressen van rouwbeklag aan HH. MM. den Koning en de Koningin en aan HH. MM. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen.

Deze betoogingen werden gesloten door eenen plechtigen lijkdienst op Vrijdag 13 Februari, om 11 uren, in Sint Gumbertus kerk gecelebreerd, en door al de geestelijke en wereldlijke overheden en de werkmansvereenigingen bijgewoond.

1^e AFDEELING.

GEMEENTERAAD.

De Raad in 1890—1891 heeft, sedert ons laatste verslag, zestien zittingen gehouden. Wij laten hier de voornaamste zaken volgen die er in voorgedragen en besloten zijn geweest.

Zitting van 6 October 1890.

Neerlegging van het verslag over de stadszaken en van de begrooting voor 1891.

Uitreiking der belooningen van den Landbouwprijskamp.

Zitting van 30 October.

Bestelling hunner eerteekens aan gedecoreerde werklieden.

Bestemming aan de wagens van den Ommegang te geven.

Aflegging eener rente aan het Bestuur van Gast- en Godshuizen.

Benoemingen in stedelijke besturen.

Zitting van 1 December.

Kennisgeving der goedkeuring van de gemeentekiezingen.

Goedkeuring der rekeningen en begrootingen van verschillende besturen.

Bespreking van de stads begrootingsstaat.

Voorstel eener leening.

Zitting van 2 December.

Voortzetting der bespreking van de begrooting.

Stemming eener leening van 100,000 frank.

Zitting van 3 December.

Bepaalde stemming der begrooting voor 1891.

Goedkeuring der graskoopdagen der liefdadige gestichten en van de aanbesteding van het glas der gazlanteerns.

Zitting van 30 December.

Goedkeuring van de rol der waterloopen.

» der begrooting van den Berg van Bermher-
tigheid.

» eener gift onder levenden aan het Welda-
digheidsbureau.

Goedkeuring eener verhuring van stadsgonden.

» der aanbesteding van het museum Wuyts-
Van Campen.

Benoemingen in stedelijke besturen.

Zitting van 19 Januari 1891.

Indienststelling en beëdiging der nieuwgekozene raads-
leden.

Kiezing van den heer MAST tot Schepen.

Uitreiking der belooningen aan leerlingen der middel-
bare-, lagere- en aangenomene scholen.

Zitting bij hoogdringendheid van 24 Januari.

Overlijden van Z. K. H. Prins Boudewijn.

Stemming van adressen van rouwbeklag.

Zitting bij hoogdringendheid van 7 Februari.

Bestemming van het aandeel der stad in het buitenge-
woon krediet voor de noodlijdenden van den Winter.

Bijdrage der stad.

Zitting van 9 Meert.

Goedkeuring van het plan en van het lastenkohier van
den steenweg in het Spreet.

Buitengewoon krediet voor de noodlijdenden van den
winter.

Bepaalde vaststelling van de rol der waterloopen.

Goedkeuring der houtkoopdagen der liefdadige gestichten.

» van een legaat aan St Gommarus kerk.

Benoeming van een commissielid van het Gazgesticht.

Zitting van 23 April.

Stemming van bijkredieten.

» van eene onderaardsche goot tusschen de
Antwerpsche- en de Lisperse poorten.

Stemming eener toelaag aan de tooneelmaatschappij « De Tonysvrienden » voor eenen wedstrijd.

Stemming der tusschenkomst der stad in de verlenging van den buurtspoorweg van Santhoven tot Oostmalle.

Afschaffing der graanmaat.

Ontslag eener onderwijzeres.

Goedkeuring der rekeningen der Kerkfabrieken en van den Berg van Bermhertigheid.

Zitting van 14 Mei.

Stemming eener riool in het Hof van Ranst, Lisperstraat.

» der herbouwing der ovens van het gazgesticht.

Grondvergunning op het gemeentekerkhof.

Stemming eener verordening op den keurdienst van het vleesch.

Op pensioenstelling van eenen stadsbediende.

Benoeming eener onderwijzeres.

Zitting van 18 Juni.

Afleg eener rente aan de Gast- en Godshuizen.

Tusschenkomst der stad in den buurtspoorweg Boom-Duffel-Lier.

Veranderingen aan de gendarmerie-caserne.

Benoeming van een commissielid der volksbibliotheek.

» van eenen toezichter der stadsuurwerken.

Zitting van 11 Juli.

Verwerping van het voorstel der provincie om de gendarmerie-caserne herop te bouwen.

Uitvoering eener rechterlijke uitspraak.

Vraag in vernieuwing van huur van een deel stadseigendom.

Lokaal voor de goedkoope soep.

Bijvoeging van eenen agent van politie.

Toelage der stad voor het inrichten van een festival door de zangmaatschappij « Orpheus ».

Goedkeuring der rekening der middelbare scholen.

» der aanbesteding der steenkolen voor stadsdienst.

Zitting van 3 Augustus.

Uitreiking der eerteekens voor daden van moed en zelfopoffering.

Neerlegging der stadsrekening.

Slotcrediet voor de jubelfeesten.

Bepaalde vaststelling der plannen en voorwaarden van den steenweg in het *Spreet*.

Zitting van 19 September.

Goedkeuring der stadsrekening van 1890.

Programma der Sint Gommarus feesten.

Vergelding aan de agenten-opnemers der volkstelling.

Goedkeuring der verhuringen der liefdadige gestichten.

» der begrootingen der kerkfabrieken voor 1892.

» van het kontrakt voor levering der gaz aan de statie.

» der aanbesteding van gezondheidswerken.

2^e AFDEELING.

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN.

Door Koninklijk besluit van 5 Januari 1891 is de heer VAN CAUWENBERGH hernoemd tot burgemeester van Lier. Op 15 Januari daaropvolgende heeft hij den eed in de handen van den heer Gouverneur der provincie afgelegd.

In de zitting van installatie van 19 Januari, heeft de Raad hiervan kennis ontvangen, en is de heer E. MAST, tot Schepen gekozen en als dusdanig geïnstalleerd.

Het College blijft dus samengesteld uit MM. VAN CAUWENBERGH, Burgemeester; DE STRYCKER en MAST, Schepenen, en ROËLL, Secretaris.

De gewone wekelijksche vergadering heeft plaats 's Zaterdags van elf tot één uur. Daarenboven komt het College dagelijks bijeen voor het afdoen der loopende zaken.

In 1890 hield het 69 zittingen.

3e AFDEELING.

PERSONEEL EN INRICHTING DER BUREELEN.

Hieraan is geene verandering toegebracht.

STEDELIJK ARCHIEF.

In afwachting dat de voorwerpen van oudheidskunde en de bibliotheek naar de zalen van het museum WUYTS-VAN CAMPEN worden overgebracht, blijven deze stukken met de grootste zorg op het stadhuis bewaard.

De heer Schepen MAST zet zijne ontleding onzer oude oorkonden op het einde van dit verslag voort, met de mededeeling eener nieuwe reeks stukken op stadsarchief berustende.

4^e AFDEELING.

§ 1. KIEZERSLIJSTEN.

Bij de eindelijke sluiting van 3 September 1890 waren er ingeschreven :

A.	Voor de kamers	.	.	.	.	.	490
B.	»	provincie	.	.	.	.	1543
C.	»	gemeente	.	.	.	.	1938

Een verhaal voor inschrijving als provinciekiezer bij het Beroepshof ingediend werd aangenomen.

De herziening der kiezerslijsten voor 1892—1893, welke komt plaats te hebben, geeft de volgende cijfers :

Voorloopige vaststelling op 14 Augustus 1891 :

A.	Kiezers voor de kamers.	.	.	.	483		
B.	»	»	provincie	.	.	.	1867
C.	»	»	gemeente	.	.	.	1948

Bij de eindelijke vaststelling op 2 September, met de wijzigingen er door het Schepen-College aan toegebracht, blijven er :

A.	Voor de kamers	.	.	.	486 kiezers.
B.	» provincie	.	.	.	1572 »
C.	» gemeente	.	.	.	1953 »

De volgende tafel duidt het beroep der algemeene kiezers aan :

Kunstschilders, beeldhouwers en bouwkundigen	.	.	.	.	1
Logement-, hotelhouders en restaurateurs	.	.	.	.	2
Advokaten en pleitbezorgers	.	.	.	.	2
Bankiers, wisselaars en wisselagenten	.	.	.	.	2
Beenhouwers	.	.	.	.	12
Bakkers en banketbakkers	.	.	.	.	30
Winkeliers (kleine handelaars)	.	.	.	.	61
Brouwers	.	.	.	.	3
Herbergiers en slijters in dranken	.	.	.	.	42
Landbouwers en pachters	.	.	.	.	21
Stokers	.	.	.	.	1
Aannemers van gebouwen	.	.	.	.	4
Fabrikanten en suikerraffineerders	.	.	.	.	0
Staatsbeambten en bedienden	.	.	.	.	9
Provinciale- en gemeenteambtenaren en bedienden	.	.	.	.	7
Letterkundigen en dagbladschrijvers	.	.	.	.	0
Drukkers en boekhandelaren	.	.	.	.	4
Nijveraars (meesters van fabrieken of groote werkplaatsen)	.	.	.	.	16
Nijveraars niet bijzonder aangeduid	.	.	.	.	46
Rechters en raadsleden	.	.	.	.	1
Metsers	.	.	.	.	1
Genees- en heelmeeesters	.	.	.	.	5
Schrijnwerkers	.	.	.	.	11
Molenaars	.	.	.	.	2
Ministers der eerediensten	.	.	.	.	13
Kooplieden, reeders, commissionarissen en makelaars	.	.	.	.	31
Notarissen	.	.	.	.	3
Officieren van het leger	.	.	.	.	1
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers	.	.	.	.	2
Decoratie- en gebouwschilders	.	.	.	.	4
Apothekers en drogisten	.	.	.	.	5
Leeraren en onderwijzers	.	.	.	.	5
Eigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire gepensionneerden	.	.	.	.	68
Bedrijven niet aangeduid	.	.	.	.	70
Totaal.					475

§ 2. KIESEXAMEN.

Uitslag der kiesexamen van Meert 1891.

Er hadden zich 54 kandidaten laten inschrijven om het exaam in het vlaamsch en 2 om het in het fransch af te leggen. Van deze hebben zich 50 vlaamsche en 2 fransche aangeboden. De 2 fransche en 32 vlaamsche bekwamen het diploma. Daarenboven werd er door de beroepsjury nog 1 diploma verleend, zoodat het getal aangenomen kandidaten tot 35 of 67/100 der inschrijvingen, beloopt.

§ 3. KIEZINGEN.

De gedeeltelijke vernieuwing van de gemeenteraad, op 19 October 1890, heeft den volgenden uitslag opgeleverd. Er waren 1740 stemmers.

Geldige stemmen voor de stad 1677.
Volstrekte meerderheid . . . 839.

Hebben bekomen :

MM. MAST	1063 stemmen.
SCHOETERS	995 »
UYTTENBROECK . .	987 »
VAN CAUWENBERGH	1041 »
VAN IN	989 »
VAN OCKELYEN . .	989 »

Geldige stemmen voor den bijvang 1646
Volstrekte meerderheid 824

MM. BOGAERTS	938 stemmen.
VAN DE WEYGAERT	929 »

De kiezingen zijn door de bestendige Deputatie op 21 November goedgekeurd.

§ 4. LIJST DER GEZWORENEN.

Op de lijst der gezworenen staan 55 namen van burgers onzer stad; waaronder 45 uit hoofde van cijsbetaling en 10 wegens hun ambt of hoedanigheid.

5^e AFDEELING.

BEWEGING DER BESTUURLIJKE ZAKEN.

Ziehier de tabel der beweging van bestuurlijke zaken :

BUREELEN	ONTVANGENE BRIEVEN	VERZONDENE BRIEVEN
1 ^e Bureel	854	1009
2 ^e Bureel	63	273
	897	1282

6^e AFDEELING.

GEMEENTE GOEDEREN.

A Aankopen.

De stad heeft voor den steenweg in het Spreet, van verschillende eigenaars, 1 hect. 16 aren 36 cent. grond voor den prijs van fr. 7287,65 centiemen moeten aankopen.

B. Verkoopen.

Uit hoofde van nieuwe lijnrichting heeft M. L. TAYMANS-NEZY, 6 meters 71 decimeters vierkant erve van de stad aangekocht en ingelijfd bij zijnen eigendom aan de kleine loskaai, tegen de Messenstraat, mits betaling van fr. 26,84.

C. Verwisselingen, overnemingen.

M. LAURENT VERMAELEN, grondeigenaar, heeft een gedeelte muur overgenomen, scheidende zijnen eigendom met de stadsgebouwen, ten gebruike voor de gemeente school op Lisp, mits de somme van fr. 364,98.

7^e AFDEELING.

—

§ 1. BETWISTE ZAKEN.

De stad is in geene gedingen betrokken.

§ 2. POLITIEVERORDENING.

In zitting van 14 Mei 1891, heeft de Raad eene verordening gestemd op den keurdienst van het vleesch. Zij is nog niet goedgekeurd.

Er is eene briefwisseling ontstaan met het Staatsbestuur over het aandeel in de keurrechten dat de stad noodzakelijk acht om de onkosten van dezen dienst te dekken.

TITEL III.

Geldwezen der gemeente.

Ontleding der stadsrekening van 1890.

1^e AFDEELING.

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

A. Gewone.

1 ^o	Gemeentebestuur	fr.	24947,25
2 ^o	Openbare veiligheid.	»	32730,84
3 ^o	Gemeentewerken	»	22040,82
4 ^o	Koophandel en scheepvaart	»	2841,57
5 ^o	Kazerneering, militaire inkwartieringen en vervoer	»	458,39
6 ^o	Openbare weldadigheid	»	24744,20
7 ^o	Eeredienst	»	»
8 ^o	Openbaar onderwijs.	»	54901,79
9 ^o	Schoone kunsten	»	12433,26
10 ^o	Gemeenteschuld. — Interesten en aflossingen	»	38434,42
11 ^o	Regelingen	»	1074,89
12 ^o	Herhalingen	»	»

B. Buitengewone.

13 ^o	Buitengewone uitgaven	»	22872,88
14 ^o	Verschillende uitgaven	»	6705,29
15 ^o	Nieuwe werken	»	25489,66

Totaal der uitgaven. » 269675,26

2^e AFDEELING.

GEWONE EN BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

A. Gewone.

§ 1 Opbrengst der eigendommen.	Vaste goederen	fr.	4503,60
	Houtkap en plantagiën	»	358,80
	Grondcijnsen en rechten op particulieren	»	35,65
	Onderhoud der buurtwegen	»	3542,78
§ 2 Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	Weeg- en meetrechten	»	» »
	Plaats- en kaairechten	»	6136,60
	Opbrengst der privaten en straatmest	»	444,50
	Havenrechten	»	252,75
§ 3 Belastingen.	(1) Opcentiem. op's rijks belastingen.	Gewone 7 Buitengewone 0	» 7259,66
	Idem voor afleg van leeningen, afschafte rechten en uitvoering van gemeentewerken.	Grondbelast. 41 Personeel 36 Patenten 8	» 41262,58
	Belasting op de honden	»	000,00
	Aandeel in het gemeente-fonds (wet van 18 Juni 1860)	»	88409,81
	§ 4 Octroi.		
	Er bestaat geen slachthuis.		
§ 5 Slachthuis.			
§ 6 Verhuring van plaatsen op de markten.	Het aandeel dier verhuring is begrepen onder § 2.		
§ 7 Personele belastingen.	Geene.		
§ 8 Opbrengst der boeten.	Geene.		
§ 9 Verschillende ontvangsten.	Opbrengst der akten van den burgerlijken stand	»	293,49
	Kazerneering der gendarmen	»	198,21
	Wedergave van betaalde reiskosten aan behoeftige reizigers	»	21,91
	Verkoop van buiten dienst gestelde voorwerpen	»	740,59
	Interesten en schuldvorderingen ten laste van den Staat en het gemeente-crediet	»	1589,00
	Opbrengst van het gaz-gesticht	»	15000,00
	Toelage van den Staat voor het lager onderwijs	»	19400,00
	Toelage der Provincie voor het lager onderwijs	»	1900,00
	Over te dragen	fr.	000000,00

(1) Zie afzonderlijke rekening onder litt. C.

	Overdracht	fr. 000000,00
§ 9 Verschillende ontvangsten.	Opbrengst der verhuringen van grassingen	» 300,00
	Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	» 25,00
	Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de scholen extra-muros	» 115,50
	Toelage van den Staat voor de scholen van volwassenen	» 1670,00
	Fondatie Heins	» 582,00
	Subsidie van Staat en Provincie voor den onderhoud der school van teeken- en bouwkunde	» 4500,00
	Idem dito voor den onderhoud der bewaarschool	» 2040,00
	Inkomsten der bewaarschool	» 345,00
	Wedergeve van de sommen in de kas van het gemeen fonds gestort	» 11640,00
	Verschillende kleine opbrengsten.	» 449,22
	Subsidie van het bureel van Weldadigheid voor het lager onderwijs	» 1500,00
	Vergoeding van den Staat voor den brugdraaier der Leuvensche poort	» 150,00
	Interest van het kapitaal der stad in de buurtspoorwegen	» 3923,41
	Aandeel der stad in het nieuw gemeentefonds	» 17133,00
	Totaal.	» 236252,36

B. Buitengewone.

1. Overschot der vorige rekening	fr. 13147,81
2. Verkoop van afbraak van huizen in de Mechelstraat	» 510,00
3. Afsand van grond op het gemeentekerkhof	» 880,00
4. Toelaag van gezondheidswerken (Achterstraat, Lisp)	» 1171,00
5. Id. van Staat en Provincie voor de Fortbeek	» 5649,74
6. Verkoop van hoogstammige boomen	» 1010,00
7. Wedergaaf der ruimingskosten der waterloopen (Provisie)	» 1494,55
8. Uitgaaf van kasbons	» 15000,00
Totaal.	» 38863,10

Totaal der ontvangsten.	{ Buitengewone	fr. 38863,10
	Gewone	» 236252,36
	Samen	» 275115,46
	Uitgaven	» 269675,26
	Batig slot	» 5440,20

C. Buurtwegen. — Onderhoud.

(Artikel 14 der wet van 14 April 1841.)

BIJZONDERE FONDS REKENING VOOR HET DIENSTJAAR 1890.

Ontvangsten.	.	.	.	.	fr.	3542,78
Uitgaven	.	.	.	.	»	6234,77
					Malislot.	» 2691,99

REKENPLICHTIGHEID.

Begrotingsstaat.

Bij het bespreken van den begrotingsstaat voor 1891 is het gebleken, dat de stad met hare gewone hulpmiddelen voort kon, maar dat de vereffening van de uitgaven voor de jubelfeesten haar, voor eenigen tijd, in de onmogelijkheid zou stellen buitengewone werken uit te voeren. Er waren er echter die bezwaarlijk uitgesteld konden worden, zooals de voltrekking van het museum WUYTS-VAN CAMPEN, het leggen van den steenweg in het Spreet, zekere gezondheidswerken en eindelijk de afleg van eeuwighdurende renten, waarvan de interest te hoog is.

Om het gemeentebestuur in staat te stellen in deze noodwendigheden te voorzien, heeft de Raad in zitting van 2 December 1890 eene leening van 100,000 frank gestemd aan te gaan met het gemeentekrediet aan 4 o/o s' jaars, gedurende 66 jaar, aflossing inbegrepen.

Deze beraadslaging is door Koninklijk besluit van 31 Januari 1891 goedgekeurd geweest, en de maatschappij van het gemeentekrediet heeft op 2 Meert 1891 de leening op de gestelde voorwaarden aangenomen.

De begrooting voor 1891 door den Raad gestemd						
beliep in ontvangsten op	.	.	.	.	fr.	377464,99
Uitgaven	.	.	.	.	»	377344,52
					Batig slot.	» 120,47

Zij is zonder verandering door de Bestendige Deputatie in zitting van 27 December goedgekeurd.

TITEL IV.

Instellingen van Weldadigheid.

1^e AFDEELING.

BUREEL VAN WELDADIGHEID.

§ 1. Bestuur.

De Gemeenteraad heeft voor een nieuw tijdverloop van vijf jaren, het mandaat vernieuwd van den heer GOM. BUSCHOTS. Zijne installatie heeft op 14 Januari jongstleden plaats gehad.

§ 2. Roerende en Onroerende Goederen.

De openbare verhuring van 2 huizen, 4 pachthoeven, 1 hofstede en 10 parcellen land, waarvan de huurcellen eindigden, heeft eene vermindering van fr. 938,50 opgeleverd, in vergelijking met de vorige verhuring.

§ 3. Giften en Legaten.

Het bestuur heeft de volgende machtigingen bekomen :

1° Te aanvaarden eene som van fr. 450, voor grondvergunningen op 't gemeentekerkhof aan de familiën COOLSClaes en mad. wed. DE POOTER-VAN DER LINDEN.

2° Te aanvaarden eene gift onder de levende, door KAREL SMOLDERS, zonder beroep te Ranst, ter waarde van fr. 3313,76.

§ 4. Aankopen, Verkoopen, Verwisselen.

Het bestuur is gemachtigd geworden aan de Gast- en Godshuizen der stad Lier, af te staan voor de som van 210 fr., een hoekje overschot van grond, groot 60 centiaren, gelegen te Lier tusschen de Antwerpsche en Mechelsche poorten.

§ 5. Aflegging en Wederaanlegging van kapitalen.

Er hebben geene afleggingen of wederaanleggingen van kapitalen in 1890 plaats gehad.

§ 6. Rekendienst.

De begrootingsstaat voor het dienstjaar 1891 is door den Stedelijken Raad in zitting van 18 November 1890 vastgesteld. De ontvangsten zoowel als de uitgaven beloopt fr. 131204,44.

De rekening van den heer ontvanger voor het dienstjaar 1890, geeft het volgende resultaat :

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	93081,05
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	»	87935,06
Overschot.	.	.	.	.	.	.	»	5145,99

§ 7. Statistiek der Behoeftigheid.

Gedurende het jaar 1890 zijn er 538 huisgezinnen, bevattende 1614 behoeftigen, bedeed geweest in geld, kleedren en beddengoed.

Aan 65 huisgezinnen zijn er gedurende hetzelfde jaar medecijnboekjes afgeleverd.

De volgende personen zijn op eene bestendige wijze ondersteund :

1 ^o Ouderlingen en gebrekkige personen	.	.	.	.	.	.	53
2 ^o Zinneloozen	.	.	.	.	.	.	35
3 ^o Verlatene kinderen en weezen	.	.	.	.	.	.	71
4 ^o Stomdooven en blinden	.	.	.	.	.	.	35
5 ^o Vondelingen	.	.	.	.	.	.	»
Totaal.	.	.	.	.	.	.	194

De onkosten van onderhoud van verschillende personen hebben in 1890 beloopt :

A.	Onderhoud der ouderlingen	.	.	.	fr.	7553,02
B.	» der zinneloozen	.	.	.	»	14016,88
C.	» der stomdooven en blinden	.	.	.	»	1721,29
D.	» der verlatene kinderen en weezen	.	.	.	»	6839,32
E.	» der vondelingen	.	.	.	»	»
F.	» der bedelaars	.	.	.	»	4175,96
	Samen.	.	.	.	»	34306,47

§ 8. Uitdeelingen in geld.

Onderstand uitgereikt in 1890 :

1. In geld.	.	.	.	.	.	fr.	31905,50
2. In kleedingstukken	.	.	.	.	.	»	4570,21
3. In medecijnen.	.	.	.	.	.	»	1853,71
4. Jaarwedden van geneesheeren	.	.	.	.	.	»	1975,00
5. Begrafeniskosten	.	.	.	.	.	»	286,00
Totaal.							40590,42

De onderstand in 1890 verleend aan behoeftigen vreemd aan onze stad, beloopt tot de som van fr. 3341,57.

Er bleef uit dien hoofde op 1 Juli jongstleden, aan het bestuur nog schuldig, zoowel op 't loopende jaar als op de vorige dienstjaren, de som van fr. 1552,28.

De som betaald door onze bestiering voor onderstand aan behoeftigen in andere gemeenten verleend, beliep op fr. 2432,12.

§ 9. Betwistende Zaken.

Geene.

2^e AFDEELING.

GAST- EN GODSHUIZEN.

§ 1. Bestuur.

M. FRANS ELIAS MARIA LOOTS, aftredend lid, is door den stedelijken Raad voor eenen nieuwen termijn van vijf jaren herkozen. Hij is op 15 Januari jongstleden geïnstalleerd.

§ 2. Roerende en onroerende Goederen.

De openbare verhuring van 15 parceelen land, welke op 27 Juli laatsleden heeft plaats gehad, bracht fr. 1277 op. Dit was eene vermindering van 313 fr. op den vorigen huurprijs.

Eene pachthoef, eenen beemd en 14 parceelen land, hebbende een gezamentlijk inkomen van fr. 3800, zijn buiten de publieke verhuring gelaten, de huurceelen van die goederen zijn uit de hand aan de tegenwoordige pachters aan de oude huurprijzen vernieuwd. — 2 Parceelen land, waarvoor geen genoegzaam gebod is gedaan, zijn onverhuurd gebleven, het

eene is bestemd voor het gebruik van het Gasthuis, het ander heeft men later uit der hand verhuurd. — Verders is men in onderhandeling met eenen pachter voor het overnemen van het gebouw staande op den grond van ons Bestuur, het land welke dezen pachter in huur heeft zal later uit der hand verhuurd worden.

§ 3. Giften en Legaten.

Gedurende het jaar 1890 heeft het bestuur geene giften noch legaten ontvangen, enkelijk heeft het eene som van fr. 450 voor grondvergunningen op het gemeentekerkhof mogen aanveerden.

§ 4. Aankopen, Verkoopingen en Verwisselingen.

Het bestuur is gemachtigd geworden :

1° Van het Armenbestuur der stad Lier aan te koopen een hoekje overschot van grond, groot 60 centiaren, gelegen tusschen de Mechelsche en Antwerpsche poorten, aan den prijs van 210 fr.

2° Van het Staatsbestuur aan te koopen een hoekje grond gelegen tegen de Arendbeek, wijk A, n^r 606B, groot 54 meters 35 decimeters vierkant, aan den prijs van 81,52 fr.

3° Aan de stad Lier af te staan 6 aren 98 centiaren van de parcellen, sectie C, n^{rs} 340 en 348, mits de som van 282,30 fr., als noodzakelijk voor het leggen van den steenweg van het Spreet.

§ 5. Aflegging en Wederaanlegging van kapitalen.

In 1890 heeft de bestiering de volgende kapitalen ontvangen :

1°	Van ^{Mme} Weduwe DE POOTER-VAN DER LINDEN, van eene afgelegde rente	fr. 846,56
2°	Van de familie WOUTERS-VERELST te Niel, van id.	» 2116,40
3°	Van de kinderen GEUENS, particulieren te Lier, id.	» 1693,11
4°	Van de kinderen VERBRAEKEN te Nylen, van eene afgelegde obligatie	» 1500,00
	Samen. »	6156,07

Er zijn Belgische fondsen gekocht ter wederaanlegging van dit kapitaal.

§ 6. Rekendienst.

De begrootingsstaat voor het dienstjaar 1891 is door den stedelijken Raad vastgesteld geweest in ontvangsten en in uitgaven op fr. 114279,75.

De rekening van den heer ontvanger voor het dienstjaar 1890, geeft het volgende resultaat :

Ontvangsten	fr.	127429,39
Uitgaven	»	115781,38
Overschot. »		11648,01

§ 7. Statistiek der Godshuizen van Ouderlingen en Weezen.

De bevolking onzer godshuizen was op Juli laatst samengesteld als volgt :

	MANNEN.	VROUWEN.
Sint Jacobs Godshuis	28	1
Sint Antonius »	»	20
Sinte Anna en Joachim	12	16
Sinte Barbara en Beatrix	»	27
Meisjes Weezenhuis	»	54
Jongens »	13	1
Infirmierie van 't Begijnhof	»	2
	53	121
Samen.	174	

In 1890 zijn er 461 zieken verpleegd geweest in het burgerlijk gasthuis; 65 personen zijn er gedurende hetzelfde dienstjaar overleden.

§ 8. Betwistende Zaken.

Geene.

3^e AFDEELING

BERG VAN BERMHERTIGHEID.

§ 1. Bestuur.

Het bestuur van den Berg van Bermhertigheid heeft geene veranderingen ondergaan.

§ 2. Begrootingsstaat en Rekeningen.

De begrooting voor 1891 beliep zoo in ontvangsten als in uitgaven op fr. 77950.

De ontvangsten in 1890 bedroegen	.	.	.	fr. 68746,31
De uitgaven in 1890	»	.	.	» 68652,75
In kas op 31 December 1890.				» 93,56

§ 3. Werkzaamheden.

Wij laten hier de tafels der werkzaamheden van deze instelling gedurende het afgelopen jaar volgen :

BERG VAN BERMHERTIGHEID.

Dienstjaar 1890.

REKENING DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN.

GETAL INGEBRACHT E PANDEN en bedrag der GELEENDE KAPITAL EN	In magazijn op den 1 Januari 1890	Pand en ingezet gedurende het jaar	TOTAAL	PAND EN UITGEGAAN gedurende het jaar			In magazijn op 31 Dec. 1890.
				bij lossing	bij verkoop	TOTAAL	
Pand en	In nieuwe koopwaren .	740	1943	943	145	1088	855
	Andere	3131	13812	10465	193	10658	3154
	Totaal.	3871	15755	11408	338	11746	4009
Geleende kapital en	Op nieuwe koopwaren .	14513	24867	9807	780	10587	14280
	Andere	19536	72692	50417	970	51387	21305
	Totaal.	34049	97559	60224	1750	61974	35585

BEWERKINGEN :

11854	11884	30	11	67548	63510	»	4038	11408	60224	338	2335	1750	»	5,85	fr. 5,18										
AANTAL PANDEN ingezet gedurende HET JAAR		Meer ingezet in 1889		Minder ingezet in 1889		BEDRAG der geleende KAPITALEN OP DE PANDEN gedurende het jaar		Meer geleend in 1890		Minder geleend in 1890		Aantal panden gelost in 1890		Bedrag der lossingen		Aantal panden verkocht in 1890		BEDRAG der VERKOOPINGEN in		Meer verkocht in 1890		Minder verkocht in 1889		Middelbare waarde van iederen verkochten pand in 1889	
1889	1890			1889	1890			1889	1890			1889	1890												

4^e AFDEELING.

SPAAR- EN VOORZIENINGSKAS TEN VOORDEELE DER
WERKLIEDEN, GENOOTSCHAPPEN VAN ONDERLINGEN BIJSTAND.

De werklieden blijven hunne voorkeur geven aan de niet-erkende maatschappijen van onderlingen bijstand, die, na een reservefonds aangelegd te hebben, jaarlijks hunne winsten tusschen hunne leden verdeelen. Deze handelwijs verschaft wel een oogenblikkelijk voordeel, maar gaat in tegen den geest der wet, welke de kassen door de opeenhooping der besparingen in staat zou willen stellen niet alleenlijk een toevlucht voor zieke werklieden, maar tevens voor weeduwen en weezen te worden.

ONDERSCHEIDINGEN.

De volgende onderscheidingen werden door Koninklijk besluit aan leden van voorzienigheidsmaatschappijen en aan werklieden onzer stad toegekend.

A. Bijzondere onderscheiding ter bevordering der maatschappijen van onderlingen bijstand.

FRANS VEREECKEN, der maatschappij « Sint Jozef » decoratie van tweede klas.

B Nijverheidsdecoratie van 2^e klas.

DYCKMANS JOANNA, vrouw VAN DE VELDE, borduurster.

GEUENS, PETRUS, schoenmaker.

LANENS, JOS HUB., instrumentmaker.

VERMEYLEN, WILLEM, »

SELS, GUMMARUS, kuiper.

REKENINGEN 1890.

N A A M	DATUM DER ERKENNING OF DER STICHTING	GETAL LEDEN	NOTVANGSTEN	UITGAVEN	IN KAS der reservefonds
ERKENDE MAATSCHAPPIJEN.					
1 ^o Vereeniging der schoenmakers, huid- veters, enz.	{ 31 December 1853 28 April 1871	37	251,88	260,00	773,47
2 ^o Idem der kleermakers, St Franciscus.	9 April 1857	36	260,36	300,12	965,36
3 ^o KK. reddersmaatschappij	4 November 1872	36	319,83	281,30	1333,14
NIET ERKENDE.					
1 ^o Sint Jozef	1808	57	470,10	384,06	491,98
2 ^o De Jonge Crispinisten	1848	240	2179,60	1381,63	1680,00
3 ^o Sint Franciscus-Xaverius	1874	105	874,81	882,20	1562,51
4 ^o De Broederlijkheid	1875	187	1676,50	1705,71	1291,37

5^e AFDEELING.

GENEESKUNDIGE DIENST.

Zonder verandering.

6^e AFDEELING.

§ 1. BIJZONDERE LIEFDADIGHEIDSVEREENIGINGEN EN TENTOONSTELLINGEN.

Het Sint Vincentiusgenootschap en de Vereeniging der Dames van Bermhertigheid gaan voort de behoeftige huisgezinnen te bezoeken en te ondersteunen. Hunne milde bedelingen hebben in den strengen winter van 1890-1891 talrijke ellenden verzacht.

Op 15 Augustus is er, met toelating van het stedelijk bestuur, eene tentoonstelling-tombola ten voordeele der Katholieke scholen in het Sint-Jozefs-Kransken geopend.

§ 2. WINTERBUS.

Gelijk in het verslag van verleden jaar vermeld staat, heeft het Vincentiusgenootschap zijne spaarbus ook in den winter laten werken.

Begonnen op 18 October 1890 en gesloten op 22 Februari 1891, hadden hare deelnemers, die tot het getal van 165 geklommen waren, gestort 2715,75 fr., die hun met den interest op den Zondag van Half-Vasten uitbetaald zijn geworden.

Het getal der deelnemers en het bedrag der stortingen toonen aan, dat onze werkende bevolking het nut der Winterbus al meer en meer begrijpt. Inderdaad, de zomeruitleg, die geduurd heeft van den 1sten Zondag van April tot den 1sten Zondag van October van dees jaar, beloopt tot eene totale som van 8832,00 fr., gestort door 259 deelnemers,

van welke echter 11 tot het einde niet volherd en hunnen uitleg 213,00 fr. reeds terug getrokken hebben. De overige 8619,00 fr. worden met interest en premiën uitbetaald op den laatsten Zondag van October.

§ 3. GOEDKOOPE SOEP.

De verkoop van goedkoope soep aan verminderden prijs op 23 December 1890 begonnen heeft tot 21 Februari 1891 voortgeduurd. Er hebben 26 uitdeelingen plaats gehad, voor dewelke 21991 liters soep werden gekookt.

Wij kunnen niet nalaten den ijver der commissieleden recht te laten wedervaren, die niets verwaarloozen om een krachtig, aangenaam en gezond voedsel voort te brengen en om de werkende klas van het nut en het voordeel dezer instelling te overtuigen.

§ 4. BUITENGEWOON KREDIET VOOR DE NOODLIJDENDEN VAN DEN WINTER.

Het Staatsbestuur heeft eene som van een millioen franken bestemd om de ellenden door den strengen winter van 1890-1891 veroorzaakt te verzachten. Kennis gevende van deze beslissing drukte het de hoop uit, dat de gemeentebesturen zich insgelijks mildadig zouden toonen.

De stad Lier heeft bij de eerste verdeling 1400 franken ontvangen, die gebruikt zijn geworden om de panden — nieuwe koopwaren en juweelen uitgezonderd — van 22 December 1890 tot 31 Januari in den Berg van Bermhertigheid geplaatst, kosteloos te lossen. Dit heeft eene uitgaaf van 1763 franken veroorzaakt, waarin de stadskas voor 363 franken heeft bijgedragen.

In de tweede verdeling, bestemd om aardappelen voor zetgoed uit te deelen, heeft Lier fr. 926,32 centiemen gekregen en er eene gelijke som van stadswege bijgevoegd.

Daarenboven is er eene som van elf honderd vijf en zeventig frank uitgegeven om tijdens den winter werk te verschaffen.

Deze uitgaven, beloopende te samen tot fr. 2464,32 cent., zijn door buitengewone kredieten gedekt geweest.

TITEL V.

Katholieke eeredienst.

I^e AFDEELING.

KERK VAN DEN H. GUMMARUS.

§ 1. Geestelijkheid.

De eerw. heer onderpastoor SUYS is in den loop van het jaar overleden.

§ 2. Kerk.

De kerkfabriek heeft de gegronde hoop, dat eerlang nieuwe glasramen onze prachtige kerk zullen versieren.

§ 3. Bestuur.

Den eersten Zondag van April 1891 hebben de kiezingen ingevolge de art. 9 en 15 van het decreet van 1809 plaats gehad.

De aftredende leden werden herkozen en het bureau der kerkmeesters blijft uit M. NOTELTEIRS als Voorzitter, M. COOLS als Schatbewaarder, en M. MAST als Secretaris samengesteld.

§ 4. Rekenwezen

Rekening van het dienstjaar 1890.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	fr.	40468,17
Uitgaven	.	.	.	.	.	»	40416,90
					Batig slot.		51,27

Begrooting voor het jaar 1891.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	37200,86
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	»	37199,65
Batig slot.								» 1,21

§ 5. Verkoop.

In zitting van 5 October 1890, heeft de Raad besloten afstand te doen aan de gemeente Broechem, voor de uitvoering van den buurtspoorweg tusschen Antwerpen-Lier-Santhoven, tot verbreeding van den steenweg, 10 centiaren grond van het perceel gekadastreerd sectie C, n^r 145A, aan den prijs van 6500 fr. het hectaar.

Goedgekeurd door de bestendige Deputatie van 23 Januari 1891.

§ 6. Giften en legaten.

Bij testament van juffrouw MARIA CATH. VAN SANDEN is aan de kerk gelegateerd eene som van 500 fr., op last van 4 gelezene missen 's jaars.

De aanveerding goedgekeurd door de bestendige Deputatie in zitting van 13 Meert 1891.

§ 7. Aflegging.

Bij brief van 14 Augustus, vraagt juffrouw PET. JOS. BUSSCHOTS te mogen afleggen, eene eeuwigdurende rente van fr. 2328,04, uitgaande op haar huis in de Eikelstraat, n^{rs} 59 en 60.

Het bureel der kerkmeesters heeft dit aanbod aanveerd en is voor 't oogenblik aan de goedkeuring der bevoegde overheden onderworpen.

2^e AFDEELING.

KERKFABRIEK St MARGARETA.

§ 1. Personeel.

De kerk van het Beggijnhof heeft op 16 Meert 1891, den E. H. DECKERS, haren herder, verloren. Hij werd vervangen door den E. H. BAYENS, pastoor te Nosseghem.

De samenstelling van den fabriekraad is onveranderd gebleven.

Het bureel der kerkmeesters blijft behouden als :

Voorzitter : M. L. VAN DEN BRANDE; Schatbewaarder : C. STEVENS; Secretaris : L. VAN CANT.

§ 2. Giften en Legaten.

Geene.

§ 3. Rekendienst.

A. Rekening 1890.

Ontvangsten	fr.	5525,59
Uitgaven	»	5495,54
Overschot. »		30,05

B. Begrootingsstaat 1891.

Ontvangsten	fr.	5925,08
Uitgaven	»	5784,03
Overschot. »		141,05

3^e AFDEELING.

KERKFABRIEK St JOSEPH, LISP.

§ 1. Bestuur.

Het bestuur blijft samengesteld uit :

MM. FR. VAN LOOY, voorzitter.

FR. WILS, tesorier.

VAN DE WEYGAERT, geheimschrijver.

§ 2. Giften en Legaten.

Geene.

§ 3. Rekendienst.

Rekening 1890.

Ontvangsten	fr.	3798,33
Uitgaven	»	3775,17
Overschot. »		23,16

Budjet 1891.

Ontvangsten	fr.	2775,20
Uitgaven	»	2721,50
Overschot. »		53,70

TITEL VI.

Openbaar Onderwijs.

1^e AFDEELING.

LAGER ONDERWIJS.

§ 1. Dagscholen.

A. Gemeentescholen.

De gemeentescholen werden als volgt, gedurende het afgeloopen jaar, bijgewoond :

Oefenschool voor jongens	416	leerlingen.
Meisjesschool (intra-muros)	222	»
Jongensschool (Hagenbroek)	66	»
Meisjesschool (Hagenbroek)	63	»
Jongensschool (Lisp)	60	»
Samen	827	»

B. Aangenomene scholen.

De aangenomene kosteloze scholen werden bezocht als volgt :

Katholieke jongensschool (intra-muros) .	614	leerlingen.
» » op 't voorgeburcht Lisp	66	»
» meisjesschool (intra-muros) .	562	»
Samen	1242	»

C. Vrije kosteloze scholen.

Dagscholen der Ursulinen, Lisp . . .	236	leerlingen.
» der Colletinen . . .	160	»
Samen.	396	»

Hierbij bestonden nog de volgende betalende scholen :

Onderwijsgesticht der Ursulinen (externaat)	214	leerlingen.
» » (pensionnaat)	108	»
» der juffr. Kennis . . .	61	»
Samen	383	»

§ 2 Bewaarscholen.

De bij de stadsschool gevoegde bewaarschool telde 169 meisjes en 159 jongens en de katholieke 217 jongens en 222 meisjes.

§ 3. Scholen van Volwassenen.

Deze scholen werden bijgewoond als volgt :

Stadsschool voor volwassenene jongens .	128	leerlingen.
Stadsschool voor meisjes	70	»
School Hagenbroek (jongens) . . .	24	»
» » (meisjes)	26	»
» Lisp (jongens)	60	»
Vrije school voor meisjes	52	»
Samen	326	»

De kosteloze zondagschool der Ursulinen telde 255 leerlingen.

§ 4. Kantonale Prijskampen.

Onze gemeente- en aangenomene scholen hebben zich loffelijk in de kantonale prijskampen onderscheiden.

Zoo bekwamen het bekwaamheids-getuigschrift :

A. In de prijskampen der lagere scholen.

25 Leerlingen der Oefenschool.

15 » der aangenome school der stad.

Deze laatsten behaalden daarenboven 20 onderscheidingen in den prijskamp van godsdienst.

B. In de prijskampen der scholen van volwassenen :

19 Leerlingen der Stadsschool.

2 » der jongensschool van Hagenbroek.

De getuigschriften werden den gekroonden in openbare zitting van den gemeenteraad overhandigd, met boeken, er van wege het stedelijk bestuur bijgevoegd.

§ 5. Normaalschool.

67 Leerlingen volgden in 1890-1891 de leergangen der normaalschool, verdeeld als volgt :

Eerste studiejaar	.	.	22	leerlingen.
Tweede »	.	.	21	»
Derde »	.	.	24	»

In het uitgangs-exaam werden 24 leerlingen gediplomeerd als onderwijzer.

2^e AFDEELING.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

§ 1. Staats Middelbare Jongensschool.

Gedurende het afgeloopen schooljaar 1890—1891, beliep het getal inschrijvingen tot 305 leerlingen, waarvan :

- 71 in de voorbereidende afdeeling.
- 234 in de middelbare afdeeling.

Personeel.

Bij Koninklijk besluit van 18 April 1891, werd M. CHARLIER, J. B., definitievelijk, als regent bij onze Middelbare Jongensschool benoemd.

Algemeene Prijskamp.

De volgende onderscheiding werd in den algemeenen prijskamp voor het middelbaar onderwijs bekomen.

In de jongens middelbare school : M. VAN DER POORTEN, GERARD, van Lier : eerste eervolle melding.

§ 2. Staats Middelbare Meisjesschool.

Gedurende het afgeloopen schooljaar 1890-1891, beliep het getal inschrijvingen tot 258 leerlingen, waarvan :

48 in de middelbare afdeeling.
210 in de voorbereidende afdeeling.

Personeel.

Mevrouw SUETENS, onderwijzeres bij onze Staats middelbare Meisjesschool, heeft den 17 Juli 1891, het tijdige met het eeuwige verwisseld. Bij ministeriëel besluit van 30 September 1891 werd zij vervangen door Mejuffer MICHOTTE, M., benoemd als regentes bij deze school.

§ 3. Sint Gummarus'collegie.

In het Sint Gummarus'collegie, waar de lessen door wereldlijke en geestelijke professors gegeven worden, waren in het afgeloopen schooljaar 334 leerlingen ingeschreven, namelijk :

Voor de humaniteiten . . .	80 leerlingen.
Voor de fransche klassen . .	129 »
Voor het lager onderwijs . .	125 »
Totaal.	334 »

Talrijke oud-leerlingen van Sint Gummarus'collegie die hunne hogere studiën voortzetten, hebben in den loop van het jaar schitterend hunne examen afgelegd.

TITEL VII.

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.

1^e AFDEELING.

§ 1. AKADEMIËN VAN SCHOONE KUNSTEN. — TEEKENSCHOLEN.

A. Personeel.

De besturende commissie en het onderwijzend personeel zijn onveranderd gebleven.

B. Leergangen.

De heer Bestuurder in zijn jaarlijks verslag deelt hierover de volgende inlichtingen mede :

De winterleergangen hebben uit oorzaak der Jubelfeesten, slechts op 20 October, dus iets later dan gewoonte, aanvang genomen, en zijn volgens het reglement den 14 Meert geëindigd.

De Zondagleergang heeft van 19 October tot 26 Juli geduurd.

Voor de eerste waren 492 leerlingen ingeschreven waaronder 157 leerlingen toehoorende aan 39 naburige gemeenten, zij werden regelmatig bijgewoond.

De Zondagleergang werd gevolgd door 215 leerlingen; onder deze bevonden er zich 157 uit 37 vreemde gemeenten.

Aan de prijskampen op de gewone vakken namen 322 leerlingen deel.

De lessen der verschillende klassen zijn druk en, in het algemeen, met iever en vlijt gevolgd geweest. Zelden is de tijdelijke of bepaalde ontzegging van het bijwonen der lessen, als straf, moeten uitgesproken worden.

C. Prijskampen.

Het professoreel korps der koninklijke Academie van schoone kunsten te Antwerpen, als jury oordeelende, heeft acht wedstrijden waardig van koninklijke medaliën geoordeeld.

Daarbij zijn er van stadswege geschonken :

9	Stadsmedaliën	van eerste klas.
30	»	van tweede »
28	»	van derde »

Volgens beslissing van den bestuurraad worden er geene medaliën meer als tweede prijzen gegeven.

De jury heeft bevonden dat de prijskampen in het algemeen zeer voldoende zijn geweest.

§ 2. MUZIEK- EN TOONEELGEZELSCHAPPEN.

Er bestaan in onze stad drie harmonie-, drie fanfaren- en vijf zangmaatschappijen, benevens vier tooneelvereenigingen.

De koormaatschappij Orpheus vierde dit jaar met veel luister de vijftigste verjaring van haar bestaan. Te dier gelegenheid heeft Z. M. de Koning haar toegelaten den titel van *Koninklijke Koormaatschappij* te voeren.

§ 3. MUSEUM.

Cabinet Wuyts-Van Campen.

De Raad beslist hebbende de voltrekking van het museum WUYTS-VAN CAMPEN niet te verschuiven, zoo is er tot de openbare aanbesteding van het gebouw overgegaan.

Het bestek bedroeg fr. 42,113,96 centiemen. Er waren vijf soumissiën ingekomen :

1 ^o	LANENS, JOS.	fr.	44,742,00
2 ^o	VAN TONGERLOO, JOS.	»	42,950,00
3 ^o	DIERCKX, GUM.	»	42,643,00
4 ^o	GEUENS, LOD.	»	40,885,00
5 ^o	LANENS, GABRIËL.	»	40,700,00

Deze laatste soumissie is door den Raad in zitting van 30 December aangenomen.

De zaal der schilderijen is afgewerkt, de andere gebouwen staan in het droog. De inhuldiging van het museum zal te naaste jaar kunnen plaats hebben en alsdan zal onze stad mogen pronken met eene verzameling die, bij hare tentoonstelling in de feestzaal der Normaalschool, algemeen bewonderd is geweest.

2^e AFDEELING.

STADS VOLKSBOEKERIJ.

Gedurende het afgeloopen jaar 1890-1891, zijn er in de stads volksboekerij 6716 boekdeelen in lezing aan huis gegeven, te weten :

1890	Maand	October.	.	.	.	.	153
»	»	November	.	.	.	.	1017
»	»	December	.	.	.	.	1433
1891	»	Januari.	.	.	.	.	1511
»	»	Februari	.	.	.	.	1322
»	»	Maart	.	.	.	.	1163
»	»	April	.	.	.	.	117
Samen.							6716

hetgeen op het vorig jaar eene vermindering uitmaakt van 124 werken.

Ziehier de aard der werken in lezing gegeven :

Ingebeelde- en reisverhalen	.	.	.	.	6323
Geschiedenis en aardrijkskunde	.	.	.	.	191
Verschillende werken	.	.	.	.	202
Samen.					6716

De boekerij is aan twee Nederduitsche- en twee Fransche tijdschriften ingeschreven.

Verschillende boekwerken handelende over schoone kunsten, nijverheid, geschiedenis, enz., worden in het lokaal der boekerij gelezen en geraadpleegd.

Sedert de inlevering van het voorgaande verslag, zijn er 104 werken in 122 boekdeelen bijgekomen, te weten :

Door het Staatsbestuur geschonken	. . .	42
Gekocht		62
Samen.		104

De besturende commissie is volledig en bestaat uit :

MM. : CURSTERS-CROLS.
COMMERS.
VAN OCKELYEN.
ACH. VAN IN-UYTTENBROECK.
A. VERMEIREN.

Hare vergaderingen hebben maandelijks plaats.

TITEL VIII.

Gezondheidsleer en openbare gezondheid.

1^e AFDEELING.

PLAATSELIJKE GENEESKUNDIGE COMMISSIE.

Wij hebben van de plaatselijke geneeskundige commissie de volgende inlichtingen ontvangen :

Onze commissie is vier maal bijeen geweest : eenmaal om een verslag te maken over den toestand der zoogenaamde « *Poort Wouters* »; een tweede maal om een bezoek af te leggen in twee huizen van het Karthuizers, wier afwatering zeer slecht was; een derde en een vierde maal om het Stedelijk Bestuur te verzoeken, de school van Hagenbroek, tusschen welker leerlingen eenige gevallen van diphterieziekte waren voorgekomen, te doen sluiten en de lokalen op behoorlijke manier te ontsmetten.

Een enkel geval van pokken is er waargenomen geweest; maar de ziekte was niet van kwaden aard. Van de slijmen typhuskoortsen heeft de stad ook niet veel te lijden gehad. De diphterieziekte heeft maanden lang gewoed; maar is voor het oogenblik gansch verdwenen. Sedert Meert-April van dees jaar hebben wij eenen nieuwen inval van influenza gehad, en wel verschillende gevallen met doodelijken afloop. Van tijd tot tijd komen wij nog nieuwe gevallen tegen.

Gedurende het jaar 1890 heeft het comiteit van koepokinenting 318 kosteloze koepokinentingingen gedaan.

2de AFDEELING.

GEZONDMAKING DER WIJKEN EN VERBETERING DER WONINGEN
VAN DE WERKENDE KLAS.

Twee riolen, waaraan toelagen ten titel van gezondheidswerken zijn toegezegd, worden gelegd tusschen de Antwerpsche- en Lispersche poorten en in het Leiken, het Hof van Ranst, Lisperstraat. Zij zijn voor de som van fr. 2073 aangenomen geweest.

De studie, voor de gezondmaking der waterloopen binnen de stad, is door den provincialen technischen dienst der provincie hernomen. Het College vertrouwt te naaste jaar de reeds lang beloofde oplossing aan dit werk van hooge noodzakelijkheid te kunnen geven.

De Raad zal ook te onderzoeken hebben of de invoering van den keurdienst van het vleesch niet als gevolg het oprichten van een openbaar slachthuis zal moeten hebben.

3de AFDEELING.

ONHEILEN EN RAMPEN.

Geene rampen van belang hebben in den loop van het jaar onze stad getroffen.

DADEN VAN MOED EN ZELFOPOFFERING.

De volgende onderscheidingen werden verleend voor daden van moed en zelfopoffering :

Kruis van 2de klas aan den heer BOGAERT, EDMOND.

» CRAUWELS, CYRILLUS.

» DE BECKER.

» VERMEYLEN, J. B.

Kruis van 3de klas aan den heer BOSCHMANS, PETRUS.

» RAYMAECKERS.

» VAN LEEMPUT, PET.

TITEL IX.

Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.

1^e AFDEELING.

PERSONEEL.

De Raad, in zitting van 11 Juli 1891, heeft het getal der agenten met eenen vermeerderd, ten einde de uitvoering der gezondheidswetten, en namenlijk den keurdienst van het vleesch te verzekeren.

2^e AFDEELING.

VERORDENINGEN EN REGLEMENTEN.

Talrijke verordeningen, genomen door het stadsbestuur ingevolge de wet van 4 Augustus 1890 op de vervalsching der eetwaren, zijn in den loop van het jaar uitgevaardigd en noodzaken een nauw toezicht op den verkoop van kunstboter, van koopwaren met saccharine vervaardigd, op de kunstmatige kleuring der eetwaren en het gebruik der gereedschappen voor de nijverheid en den handel in eetwaren gebruikt, op den vleeschhandel en eindelijk op den handel van meel, brood en koffie.

De uitvoering dezer maatregelen is de gemeentebesturen aangehangen en zal de taak der politie merkelyk bezwaren.

3^e AFDEELING.

AANHOUDINGEN, SCHELMSTUKKEN, MISDRIJVEN EN
OVERTREDINGEN.

Sedert den 1 September 1890 tot en met den 1 September 1891, zijn de volgende aanhoudingen, misdrijven en overtredingen bestatigd :

1.	Poging tot diefstal	6
2.	Eenvoudige diefstallen	67
3.	Zware diefstallen	2
4.	Huisdieften	5
5.	Vrijwillige slagen	45
6.	Slagen en kneuzingen	53
7.	Brandrampen	1
8.	Aftruggelarij	10
9.	Smaadwoorden jegens de politie	23
10.	Misbruik van vertrouwen	4
11.	Scheldwoorden	30
12.	Laster	11
13.	Aanslag op de zeden	19
14.	Opstand tegen de agenten der openbare macht	15
15.	Schade aan onroerende goederen	12
16.	Braak aan afsluiting	9
17.	Landloopers	10
18.	Overtredingen op het sluiten der herbergen	7
19.	Overtredingen aan nachtedruis	59
20.	Toevallige drenkelingen	3
21.	Lichte mishandelingen	7
22.	Banbreuk	0
23.	Jachtovertredingen	3
24.	Toevallige dood	3
25.	Gevondene kinderen	0
26.	Openbare dronkenschap	78
27.	Verschillige overtredingen	96

Totaal 577

4^e AFDEELING.

REISPASSEN. — WERKMANS- EN DIENSTBODENBOEKJES.

Gedurende het jaar 1890 zijn er 16 nieuwe werkmansboekjes uitgegeven.

De aflevering geschiedt ingevolge de nieuwe wettelijke bepalingen.

Het afleveren van boekjes aan de dienstboden is hier niet in gebruik.

5^e AFDEELING.

MAATREGELLEN TEGEN BRANDGEVAAR.

Regelmatige oefeningen hebben plaats om de manschappen de behandeling van het bluschtuig aan te leeren en te onderzoeken of het zich in orde bevindt.

Het materiëel is in goeden staat van onderhoud.

TITEL X.

Burgerwacht. Militie. Bezetting.

1^e AFDEELING.

BURGERWACHT, KRIJGSDIENST.

340 Jongelingen werden voor de nationalie militie van het jaar 1891 ingeschreven.

184 Behoorden tot de uitgestelden der klassen van 1887, 1888, 1889 en 1890.

156 Waren nieuwe ingeschrevenen.

Het laagste nummer der loting was het nummer 185.

Het aandeel der te leveren manschappen, voor het jaar 1891 beliep 41 man.

De graad van onderwijs der nieuw ingeschrevene lotelingen, was als volgt :

Zonder onderwijs	19
Kunnende alleenlijk lezen	3
Kunnende lezen en schrijven	117
Een hooger onderwijs dan de twee voor- gaande graden genietende	17
Totaal	156

De jaarlijksche *oogenschouw* of *revue* heeft regelmatig voor den commandant van het militaire distrikt plaats.

2e AFDEELING.

§ 1. BEZETTING. — KAZERNEERING.

De bezetting der stad bestaat uit : de dépôts van de 11e en 12e linieregimenten, en eene afdeeling artillerie, gelast met het onderhoud van het materiëel.

Het fort is door twee batterijen beleggeschut bezet.

De werken der voetvolkcaserne binnen het beluik van het fort worden voortgezet. Dit laatste wordt met *beton* bekleed.

De plaats van krijgsbevelhebber der plaats wordt niet meer door eenen titularis, maar door den oudsten opper-officier der bezetting waargenomen. Daarentegen heeft Lier opgehouden onder het bevelhebberschap van vestingbouw van Mechelen te staan en daartoe een eigen bevelhebber ontvangen.

De goede betrekkingen, welke altoos tusschen de militaire overheid en het stedelijk bestuur hebben bestaan, blijven voortduren.

§ 2. MILITAIRE INKWARTIERINGEN.

De militianen, bij hunne inlijving, worden in danszalen en andere groote lokalen gehuisvest; slechts in afzonderlijke gevallen worden er eenige manschappen bij de burgers ingekwartierd. Het gebeurt ook dat doortrekkende artillerie in onze stad blijft vernachten.

Het getal logisten, in 1890 afgeleverd, beloopt slechts tot 234 voor onderofficiers en soldaten.

TITEL XI.

Openbare belastingen.

1^e AFDEELING.

GRONDLASTEN.

§ 1.

De kadastrale inkomst van de bebouwde en onbebouwde eigendommnn der stad, beliep in 1890	fr.	809479,42
De opbrengst der grondbelasting voor het dienstjaar 1890, in 1328 artikelen, bedroeg ten voordeele van den Staat, de somme van .	»	56663,51

IN OPGENTIEMEN.

A. Ten voordeele der provincie	»	6232,95
B. Ten voordeele der gemeente	»	28898,22
Totaal.	»	91794,68

2^e AFDEELING.

PERSONEELE BELASTINGEN.

§ 1. Getal belastingschuldigen.

De artikelen aan de personeele belastingen onderworpen, die op de verschillende rollen van 1890 werden gebracht, beloopt tot 2117.

§ 2. Beloop der Rollen (Personeel).

Hoofdsom fr. 49153,64

IN OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den Staat.	.	.	»	10556,43
B. Ten voordeele van de provincie	.	.	»	5899,54
C. Ten voordeele der gemeente .	.	.	»	22614,90
D. Schattingskosten.	.	.	»	88,98
Totaal			»	39159,85

3^e AFDEELING.

BELASTINGEN DER PATENTEN.

§ 1. Getal en klasseering der Patentschuldigen.

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1890 bevatten 1731 artikelen.

§ 2. Beloop der Rollen.

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1890 beloopt tot . . . fr. 14676,18

IN OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den Staat.	.	.	»	2934,31
B. Ten voordeele der provincie .	.	.	»	440,31
C. Ten voordeele der gemeente .	.	.	»	1614,45
Totaal			»	19665,25

4^e AFDEELING.

PROVINCIALE BELASTINGEN.

De rollen voor 1890 bevatten :

868 Houders van honden.
 472 Verkoopers van sterke dranken.
 150 » van tabak en cigaren.

De opbrengst dezer verschillende belastingen beliep als volgt :

Opbrengst der belastingen op de honden .	fr.	3440,00
» » op den verkoop van sterke dranken .	»	8081,11
» » op den verkoop van tabak . . .	»	1692,00
Totaal	»	13213,11

5^e AFDEELING.

— ACCIJNSSEN.

De accijnsrechten, te onzer stede ingevorderd gedurende het jaar 1890, belooopen tot .	fr.	41383,98
--	-----	----------

6^e AFDEELING.

— STEDELIJKE EN PROVINCIALE BELASTINGEN.

Het aandeel der stad, in de belasting op de honden voor het dienstjaar 1890, is door de Deputatie nog niet vastgesteld.

7^e AFDEELING.

— ONTLASTINGEN.

De zetting der verschillende belastingen, zoo rechtstreeksche als provinciale, gedurende het jaar 1890, heeft tot 16 reclamen aanleiding gegeven.

TITEL XII.

Openbare werken.

1e AFDEELING.

§ 1. GROOTE EN KLEINE WEGENIS.

De grootste zorg wordt besteed om de openbare wegenis in goeden staat te houden en te verbeteren. Zoo is er in den loop van het jaar een nieuw gaanpad, langs éene zijde, op de Karthuizersvest gelegd.

Het lastkohier en de plannen voor den nieuwen steenweg in het *Spreet* zijn door den gemeenteraad in zitting van 9 Meert 1891 aangenomen geweest, met de verbintenis van, uit de stadskas, de helft van den aanbestedingsprijs te verschieten. Daardoor hoopte de Raad dit nuttig werk in den loop dezes jaars nog voltooid te zien; doch deze hoop is niet verwezentlijkt, tengevolge van moeilijkheden over den aankoop der gronden opgerezen.

Deze zijn echter uit den weg geruimd en eerlang zal de aanbesteding geschieden dezer baan, die eene lengte zal hebben van 2503 meters, niet bijbegrepen 50 meters voor eene vertakking aan het einde, en eene breedte van 8 meters waarvan 3 voor de kasseiing en 2^m,50 voor elken zoomweg en waarvan de kosten beraamd zijn op 78200 frank.

§ 2. NIEUWE WERKEN.

Buiten het museum WUYTS-VAN CAMPEN en de twee waterloopen, waarvan hooger is gesproken, heeft de stad in den loop van het jaar geene nieuwe werken laten uitvoeren.

2^e AFDEELING.

VERANDERING VAN LIJNRICHTING.

Geene.

3^e AFDEELING.

OPENING VAN NIEUWE STRATEN EN BOULEVARDS.

Geene.

4^e AFDEELING.

HERSTELLINGSWERKEN EN ONDERHOUD AAN STADSGEBOUWEN.

Boven den gewonen onderhoud der stadsgebouwen hebben wij dees jaar verplicht geweest belangrijke herstellingen aan den grooten toren en aan het dak van het stadhuis te verrichten. Daarenboven is het houtwerk van den klokkenzolder versterkt en zijn het uurwerk en het beiaardspel gansch voorzien moeten worden. De uitgaven voor deze werken, beloopende voor den toren op fr. 1624,55 centiemen en voor het stadhuis op fr. 1293,11 centiemen, zullen in de begroo-ting geregeld moeten worden.

Met de plaatsing der donderroeden op het museum WUYTS-VAN CAMPEN hebben wij die van den toren en van het stadhuis doen onderzoeken en volledigen.

De hevige vorst heeft insgelijks aanzienlijke herstellingen aan de kaaimuren noodzakelijk gemaakt.

In den loop van het jaar heeft de Raad den heer MUNDELAERS, die uit hoofde van gezondheidsredenen den dienst van opzichter der stadswerken niet meer kon waarnemen, op pensioen gesteld. Het College heeft hem op 26 Juni, in deze hoedanigheid vervangen door den heer FR. NEVELSTEIN.

Insgelijks is er moeten voorzien worden in de vervanging als toezichter der stadsuurwerken van den heer E. JANSSENS, overleden. De Raad, in zitting van 18 Juni heeft den heer L. VERMEYLEN daartoe aangesteld.

5^e AFDEELING.

—

§ 1. VAARTEN EN RIVIEREN.

Het Collegie blijft bij den Staatsbestuur aandringen opdat het verbeteringen in onzen waterstaat zou doen bestudeeren, 1° om de overstromingen langsheen den Bovenneeth te voorkomen en 2° om de verzanding der rivier binnen de stad te doen ophouden. Tot hiertoe is er geen gevolg aan onze gegronde bemerkingen gegeven.

Een zeer nuttig werk is dezen zomer door vereenigde eigenaars, onder toezicht der stedelijke regeering uitgevoerd, ten einde de beemden in het Molbroek, bij middel eener sluis, te kunnen onder water zetten of van water ontlasten.

§ 2. WATERLOOPEN.

De heer provinciale ingenieur WILLEMS houdt zich bezig met het kaartboek der waterloopen, zoo binnen als buiten de stad, te volledigen. Zoodra dit werk zal voltrokken zijn, zullen wij den Raad een ontwerp van oplossing der quæstie der vlietjes binnen de stad kunnen aanbieden.

6^e AFDEELING.

—

OPENBARE VERLICHTING.

Het gazgesticht heeft in het jaar 1890, 171250 kubiekmeters gaz vervaardigd, dus 1142 meerder dan in het vorige jaar.

Het getal bekken belooft op 2149.

De ontvangsten beliepen	fr. 37289,13
De uitgaven	» 23223,28

Dus een boni van » 14065,85

Het kapitaal zoo in gelden als in betaalde koopwaren, enz., bedroeg bij de jaarlijksche sluiting fr. 76025,89.

Ten gevolge der uitbreiding die de openbare verlichting der straten en die der statie neemt, zijn de gazovens herbouwd moeten worden. Een onafgebroken gebruik van vijf en dertig jaar had ze daarenboven verre in sleet gebracht. Deze herinrichting zal toelaten, met mindere kosten, de voortbrengst van gaz merkelyk te vermeerderen. De verandering der ovens heeft een uitgaaf van fr. 7,500 veroorzaakt.

De gazcommissie heeft in den loop van het jaar een harer leden verloren, den heer MARCHAL, die tijdens lange jaren deel van het bestuur gemaakt en altoos dit ambt met zorg en nauwkeurigheid waargenomen heeft. Hij is vervangen door den heer FR. ROTA, nijveraar, zoodat de commissie thans is samengesteld uit :

MM. A. DE STRYCKER, schepen, voorzitter.

A. VAN IN, gemeenteraadslid.

C. STALPAERT.

FR. ROTA.

FR. BLANCKX, geheimschrijver.

7^e AFDEELING.

HALLEN EN MARKTEN.

Het onbeduidend getal granen, op de wekelijksche markt te koop geboden, heeft den Raad tot de afschaffing der graanmaat doen besluiten. De prijzen der granen worden wekelijks vastgesteld, volgens die welke in den handel en op de merkt besteed worden. Ziehier die der laatste week, per 100 kilogrammen :

Tarwe per 100 kil.	.	.	.	.	.	fr.	20,55
Rogge	»	.	.	.	.	»	19,90
Bockweit	»	.	.	.	.	»	17,50
Haver	»	.	.	.	.	»	13,90

Er zijn 175 hectoliters haver te koop gesteld, en allen werden verhandeld.

Op de wekelijksche botermarkt in kuipen, gedurende het jaar 1890, werden verkocht 74061 kilogrammen boter, een verschil van 14601 kilogrammen meer dan in 1889.

De markt van jonge kalveren bestadigt eenen verkoop van 11021 stuks; 8899 verkens werden ter veiling aangeboden.

De vischmijn wordt goed voorzien; in het jaar 1890 waren er 511 mijnen, die eene bruto som van fr. 13762,30 hebben opgebracht.

De zuivere opbrengst der verschillende meet-, weeg-, loon- en plaatsgelden, beliep in het jaar 1890, als volgt :

Voor de graanmarkt	.	.	.	.	.	fr.	»	»
» botermarkt	.	.	.	.	.	»	1160,37	
» kalverenmarkt	.	.	.	.	.	»	881,68	
» dagelijksche markt	.	.	.	.	.	»	3854,30	
» kaai-, brug- en havenrechten	.	.	.	.	.	»	435,60	
Totaal	»						6331,95	

8^e AFDEELING.

BIJZONDERE GEBOUWEN; TOEPASSINGEN DER REGLEMENTEN OP DE POLITIE OP HET BOUWEN.

In den loop van het jaar 1890, zijn de volgende toelatingen afgeleverd :

Nieuwe gebouwen op onbebouwde gronden	.	.	.	.	.	17 huizen.
Geheele herbouwingen van woningen	.	.	.	.	.	6 »
Gedeeltelijke herstellingen	.	.	.	.	.	41 »

TITEL XIII.

Nijverheid, koophandel en landbouw.

1^e AFDEELING.

NIJVERHEIDSGESTICHTEN, STOOMWERKTUIGEN. — ONDERZOEKINGEN DE COMMODO ET INCOMMODO.

Ten gevolge der nijverheidstentoonstelling welke met de jubelfeesten van 1890 in onze stad heeft plaats gehad, is er een bond van handelaars en nijveraars tot stand gekomen, met het doel de plaatselijke voortbrenging te ontwikkelen.

Velen onzer nijveraars, door de zorg welke zij aan hun werk besteden en door de goedkoope prijzen waaraan zij het leveren, gelukken er in de mededinging tegen grootere inrichtingen staande te houden. Andere hebben moeite hunne werklieden aan den gang te houden, zoodat deze verplicht zijn in groote steden bezigheid te zoeken. Het getal werk-mansabonnementen te dien einde op den ijzeren weg genomen groeit gedurig aan.

De volgende aanvragen van machtiging voor het uitoefenen van hinderlijke en ongezonde bedrijven, zijn aan onderzoeken de comodo et incommodo onderworpen geweest :

Bakkersovens	.	.	.	.	.	.	.	6
Slachterijen.	.	.	.	.	.	.	.	1
Vleeschwinkels	.	.	.	.	.	.	.	2
Penshuis	.	.	.	.	.	.	.	1
Smederijen	.	.	.	.	.	.	.	3
Messenmakerijen	.	.	.	.	.	.	.	1
Borstelfabrieken	.	.	.	.	.	.	.	1
Depots van petrololie	.	.	.	.	.	.	.	9
Voddenhandel	.	.	.	.	.	.	.	2

2^e AFDEELING.

—

HANDEL.

Onze stad bezit geene eigenlijke groote handelshuizen.

Wat de kleine handel betreft, deze heeft eene volledige gedaanteverwisseling ondergaan. De kooper moet opgezocht en de waren moeten hen aangeboden worden. Vele handelaars onderwerpen zich aan deze noodzakelijkheid en zetten aldus hunne zaken vooruit.

3^e AFDEELING.

—

BEWEGING DER SCHEEPVAART.

Van 1 Januari 1890 tot 1 Januari 1891, werden er 202 schepen in onze stad ontlost. Hunne lading bestond uit :

Allerlei	19
Graan	39
Hooi	1
Klonen	1
Mosselen	61
Planken	3
Steen	42
Steenkolen	8
Visch	3
Vlaszaad	7
Wishout en mutsaard	6
Zand	10
Zout	2

Totaal 202

4^e AFDEELING.

LEVENSBEOHOEFTEEN. — BEVOORRADINGEN. — MARKTPRIJZEN. —
MIDDENPRIJS VAN HET VLEESCH EN BIJZONDERE EETWAREN.

De vleeschprijzen waren :

Ossenvleesch	fr. 1,80
Koe- en vaarzenvleesch	» 1,50
Kalfsvleesch	» 1,90
Schapenvleesch	» 2,00
Varkenvleesch	» 1,60
Spek	» 1,40

5^e AFDEELING.

§ 1. LANDBOUW.

De landbouw mag zich niet te zeer over het afgeloopen jaar verheugen. De strenge vorst had de veldvruchten vernield, zoodat de landbouwers verplicht zijn geweest meest al de granen te herzaaien. Behalve voor de rogge hebben zij daardoor eenen gunstigen uitslag bekomen. Ook over de moeshovenierderij en den ooftteelt hebben zij zich niet zeer te beklagen, uitgenomen voor de aardappelen die in het algemeen veel minder dan gewoonlijk hebben opgebracht.

§ 2. LANDBOUWMAATSCHAPPIJEN.

De leergangen door de maatschappij van Tuin- en Landbouw, met den geldenlijken onderstand van Staat, provincie en stad ingericht, werden door een dertigtal aanhoorders bijgewoond. Slechts negen hebben ze regelmatig gevolgd.

Drie onzer ijverigste en ervarenste hoveniers de heeren BELLEKENS, JAN; PEIRSMAN, EUGEN en VAN DESSEL, JAN, die reeds de landbouwdecoratie van 2de klas bezaten, zijn tot de eerste klas bevorderd.

6^e AFDEELING.

OPENBAAR VERVOER.

§ 1. IJzeren weg.

De herinrichting der statie van Lier is thans geheel voltrokken, doch haar belang vermeedert derwijze, dat er nog verbeteringen, in het belang der reizigers, noodzakelijk zijn geworden.

Het gemeentebestuur heeft eenige wijzigingen in de ver trekuren bekomen, om het verkeer te vergemakkelijken.

§ 2. Buurtspoorweg.

Lijn Antwerpen-Lier-Santhoven.

De stad Lier bezit 118 aandeelen van 1000 frank in de lijn Antwerpen-Lier-Santhoven, voor dewelke zij eene annuïteit van fr. 4,130 gedurende 66 jaren moet storten. De ontvangsten van het eerste volle dienstjaar zijn echter zoo voldoende geweest, dat de stad, in plaats van te moeten betalen, eene winst van fr. 108,27 heeft opgetrokken.

Deze toestand kan niet dan verbeteren, zoodra de lijn, gelijk het altoos verstaan is geweest, van Santhoven tot Oostmalle zal voortloopen. Tot dien uitslag worden, op dit oogenblik, al onze pogingen gericht. Wij zijn gelukkig te kunnen melden, dat de verlenging krachtdadig door de belanghebbende gemeenten en door de provinciale overheid wordt ondersteund. Ten gevolge eener algemeene vergadering op 21 Meert 1891 op het stadhuis van Lier gehouden, hebben de gemeenteraden van Antwerpen, Borgerhout, Broechem, Oostmalle, Ranst, Santhoven, Wommelghem, Zoersel, gunstige beraadslagingen voor de verlenging genomen en is het benoodigde kapitaal verzekerd. Lier heeft er eene tuschenkomst van 22 aandeelen van 1000 frank in gestemd.

In zulke voorwaarden valt er niet te twijfelen of de laatste hinderpalen zullen eerlang uit den weg geruimd worden.

Lijn Boom-Duffel-Lier.

Talrijke vergaderingen hebben reeds plaats gehad om de verbinding onzer stad aan de ontworpen lijn van Boom op Duffel over Rumpst te bekomen. In uwe zitting van 9 Juni laatst hebt gij er uwe bijtreding in gestemd, en het College gemachtigd in de uitgaven voor de voorafgaandelijke studiën op het grondgebied onzer stad tusschen te komen.

Hiervan is de uitslag af te wachten, maar intusschen geven wij de verzekering dat het gemeentebestuur niets zal verwaarloozen om het verkeer onzer stad met den buiten uit te breiden en te vergemakkelijken.

Het tegenwoordig verslag, vastgesteld in zitting van het Collegie van Burgemeester en Schepenen, op 3 October 1891, is aan den Gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 5 October daaropvolgende, voorgelegd geworden.

Het College van Burgemeester en Schepenen.

Bij bevel :

DE SECRETARIS,
A. H. ROËLL.

DE BURGEMEESTER,
FL. VAN CAUWENBERGH.

ARCHIEF.

Vervolg der aanduiding, volgens tijdsorde, van de bijzonderste geschiedkundige bescheeden rakende de stad Lier, bevat in de stedelijke aktboeken. (Zie het laatste stedelijk verslag 1889—1890.

Twee ordonnantiën van het jaar 1719, waarbij de stad Lier verplicht wordt twee schuiten te bezorgen tot vervoer der soldaten van den Prins van Holstein, van Brussel naar Lier, en, terwijl zij er in garnizoen zullen zijn, hen de noodige brandstoffen te leveren.

B. 4, blz. 183, verso en B. 5, blz. 10.

Verzoekschrift de dato 4 Augusti 1719, der steden Antwerpen, Leuven en Lier aan zijne Majesteit en aan den Raad van Brabant, ten einde gemachtigd te worden tot het lichten eener som van 20000 gulden, om de kosten van den steenweg van Lier op Leuven te dekken. B. 5, blz. 1.

Ordonnantie van 3 Augusti 1719, waarbij zijne Majesteit aan de stad Lier oplegd een derde der som van 1000 gulden, door haar toegestaan, te betalen aan den aannemer der werken bij de Molpoort verricht, met belofte van de subsidie welke aan de stad toekomt te doen vereffenen.

B. 5, blz. 2.

Ordonnantie van 22 Augusti 1719, waarbij zijne Majesteit aan de staten van Brabant beveelt aan de stad Lier eene som van 1430 gulden, als haar aandeel in de subsidiën voor de werken aan de Molpoort, waarvan de uitgaven de begrooting hebben overtroffen, te betalen. B. 5, blz. 4.

Ordonnantie gedagteekend uit Brussel den 29 December 1719, waarbij de Markgraaf van Prié, gouverneur der Nederlanden, aan de stad Lier beveelt den Prins van Holstein de vrijheden en profijten te laten genieten zooals de vorige gouverneurs die genoten hadden. B. 5, blz. 11.

Geding van het jaar 1719, tusschen de Tolkamer van Antwerpen en de stad Lier, aangaande het recht van erven en onterven der vrunten in den bijvang der laatste stad, waaruit blijkt dat deze haar moet te vreden houden met 1 gulde 10 stuivers voor elke roede vrunte, 1 gulde voor elke roede weide en 10 stuivers voor elke roede heide of slechte erve. B. 5, blz. 27.

Ordonnantie van 11 Februari 1720, waarbij de Markgraaf van Prié, aan de stad Lier oplegd, Thomas Hertop, kolonel van een regiment voetvolk, als Gouverneur te herkennen en hem dezelfde vrijheden als de vorige Gouverneurs te laten genieten. B. 5, bl. 12.

Ordonnantie van 21 Meert 1720, waarbij de staten van Brabant aan de stad Lier bevelen, eene som van 82 nobelen als haar aandeel in het nobelgeld te betalen. B. 5, blz. 14.

Afschrift van de bekrachtiging van Hertog Philips de dato 13 September 1393, waardoor hij de inwoners van Lier vrij van tolgeld verklaard onder voorwaarde der verplichting van de grachten van zijn kasteel te Antwerpen mede te doen ruimen. B. 5, blz. 14BIS.

Lijst, gedagteekend van het jaar 1720, aanduidende de huizen competerende voor de helft aan hare Hoogheid en voor de helft aan de stad, alsook dergenen aan de stad alleen competerende. B. 5, blz. 23.

Ordonnantie van 3 November 1720, waaraan de wachten staande aan de poorten der stad zich moeten gedragen. B. 5, blz. 42.

Akte van 11 November 1720, waarbij het stedelijk Bestuur, op verzoek der brandewijnstokers, toestaat de verlenging der pacht van de brandewijnaccijse en dit voor twee jaren, mits jaarlijks eene som van 700 gulden, te betalen. B. 5, blz. 42, verso.

Ordonnantie gedagteekend uit Brussel, den 25 November 1720, waarbij de Markgraaf van Prié aan de stad Lier beveelt zeven goed bespannen wagens, tot vervoer naar Mechelen van het regiment van Baden, te leveren.

B. 5, blz. 43, verso.

Ordonnantie gedagteekend van 28 Meert 1721, opleggende aan de H. Geestmeesters, dat zij in 't vervolg de hoeven en labeurlanden van hun bestuur op schatting moeten verhuren.

B. 5, blz. 45, verso.

Brief gedagteekend van 18 April 1721, waarbij de Schepenen der stad Gent aan het stedelijk bestuur van Lier kenbaar maken, dat zij geene bieren meer zullen aannemen voor Liersche bieren dan degenen gecertificeert door een der greffiers.

B. 5, blz. 49.

Zelfden brief de dato 14 Mei 1721, van de wethouders der stad Mechelen.

B. 5, blz. 49, verso.

Brief van 12 Juli 1721, waarbij de wethouders der stad Gent verzoeken hen te laten weten wie de stad Lier gecommiteert heeft met de jaarlijksche afkondiging der ordonnantie op de bieren.

B. 5, blz. 51.

Conditie en voorwaarde gedagteekend van 1721, waarop Jan Somers, metser, zal aannemen, mits eene som van 1400 gulden, het maken van het welfsel over het vlietje loopende van de stadsbrug tusschen het Cellebroedersklooster en de Cellebroedersbrug tot aan het einde van den stadstuin.

B. 5, blz. 55, verso.

Akt, de dato 12 Juli 1721, waardoor de Pater der Cellebroeders zich sterkt maakt de toestemming van den Pater Provinciaal, voor het maken van voormeld welfsel aan de stad te bezorgen.

B. 5, blz. 56, verso en blz. 57.

Ontwerp, op 13 Augusti 1721, door de stad aan de Cellebroeders voorgesteld, aangaande het overwelven van het vlietje aan hun klooster.

B. 5, blz. 57, verso.

Akt, de dato 30 December 1721, waarbij de stad Lier vrijdom van accijse en andere burgerlijke rechten aan den heere Servatius Ciprianus, oogmeester, verleend, mits den armen der stad gratis te dienen.

B. 5, blz. 65.

Overeenkomst gemaakt, den 10 October 1721, tusschen de voerlieden dezer stad.

B. 5. blz. 94.

Akt, de dato 29 Mei 1722, waarbij de stad Lier aan de Gilden der Colveniers, Hand- en Voetboogschutters toestaat den vrijdom van elf tonnen bier op hun lokaal te drinken, alsook alle jaren, door schieting aan te stellen.

B. 5, blz. 75.

Conventie, gemaakt den 21 Juli 1722, tusschen de stad en de Cellebroeders, nopens het welven der stadsvliet tot aan de kloosterbrug. Dit werk zal ten eeuwige dagen door de Cellebroeders moeten onderhouden worden. B. 5, blz. 76.

Lijst, van het jaar 1725, der huizen door Zijne Majesteit binnen de stad aangekocht, tot logement der militaire officieren.

B. 5, blz. 98 verso.

Verzoekschriften van het jaar 1725, door de boord-eigenaars der Nethen en het Magistraat der stad Lier, aan Zijne Majesteit, ten einde te willen bevelen van de sluizen te openen om de overstromingen te voorkomen. — Antwoord.

B. 5, blz. 103, 104 verso, 105, 106 en 107.

Ordonnantie gegeven door den heer ingenieur De Bauffe, op 4 December 1725, verplichtende Petrus Keuleman, zijnen hof tusschen de hooge- en ijzere brug in de rivier de Nethe uitspringende, weg te ruimen, ten einde den loop der rivier niet te beletten.

B. 5, blz. 107 verso.

Verzoekschrift van 1725, door het stedelijk bestuur aan Zijne Majesteit gezonden, ten einde ontslagen te worden van de betaling aan don Hyacintho de Soto, der profijten aan de gouverneurs toekomende. — Briefwisseling.

B. 5, blz. 108, 108 verso, 112, 112 verso, 113 en 120.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 18 Februari 1726, door de landvoogdes Maria Elisabeth, verbiedende nog afgeveerdigden te zenden zonder hiertoe de machtiging te hebben bekomen. B. 5, blz. 118. B. 6, blz. 32 en 67 verso.

Verklaring gegeven door den heer De Bauffe, kolonel-ingenieur, den 9 Meert 1726, dat de oude Mechelsche poort moet afgebroken worden, om de ongelukken te vermijden, welke door deszelfs inval zouden kunnen plaats hebben.

B. 5, blz. 119.

Ordonnantie gegeven te Brussel door Maria Elisabeth, den 18 juni 1726, de stad verplichtende aan het huis van

den heer Belva, ontvanger der tollén, de noodige herstellingen te doen. B. 5, blz., 120, verso.

Afschrift der benoeming, de dato 9 Januari 1722, door Z. M. den Keizer, tot schout der stad Lier, van den heer Gaspar Van der Schueren, Ridder, in vervanging van den heer Ferd. Evrard. De Cannaert d'Hamale. B. 5, blz. 127.

Akt van 16 April 1727, waarbij Franciscus Avontroodt als gezworen wisselaar der stad Lier aangesteld wordt.

B. 5, blz. 144.

Benoeming, de dato 10 April 1727, van den heer Simon De Bauffe als Gouverneur der stad. B. 5, blz. 149, verso.

Drij uitgebreide adviesén van rechtsgeleerden, de anno 1727, aangaande het vervuilen der rivieren tegen de huizen en de inlijving derzelven.

B. 5, blz. 163.

Toestemming gegeven op 12 Januari 1728, door het stedelijk bestuur, inwilligende het verzoek der bestiering van gast- en godshuizen, om te mogen aanveerden eene som van 2000 gulden wisselgeld tot vermeerdering eener plaats in twee godshuizen, de stichter behoudende zich het recht van in de drij eerste open te vallen plaatsen de personen te kiezen welke hij goed vindt. B. 5, blz. 162.

Ordonnantie op 12 September 1728, door het stedelijk Bestuur, krachtens welke de Hoofdman van het Brouwers-ambacht geene leden zal mogen aanveerden, vooraleer hem gebleken zij dat dezer stad en de ambachtsgerechtigheden voldaan zijn.

B. 5, blz. 177.

Ordonnantie gegeven te Brussel op 28 Februari 1730, door Maria Elisabeth, landvoogdes, inhoudende dat de stad nachtwachten in den bijvang moet stellen, ten einde de muiterij te stillen.

B. 5, blz. 184.

Ordonnantie van 14 April 1730, waarbij Maria Elisabeth beveelt dat de twee stukken kanon zich te Lier bevindende naar het kasteel van Antwerpen overgevoerd worden.

B. 5, blz. 187.

Toestemming gegeven door het Magistraat op 6 October 1730, aan de Handboogschutters, van voor eenen termijn van drij jaren hun eigen bier in te leggen.

B. 5, blz. 195.

Brief gedagteekend van 26 October 1730, waarbij de Burgemeester en schepenen der stad Antwerpen het Bestuur dezer stad verzoeken toe te laten dat de bakkers van Antwerpen te Lier met brood naar de merkt zoude mogen komen, zooals die van Lier te Antwerpen doen. — Toestemming. B. 5, blz. 197 en 197 verso.

Verklaring van 12 Meert 1731, waarbij de heer De Bauffe geeft te kennen dat de Mechelsche poort moet afgebroken worden om alle ongelukken te vermijden. B. 5, blz. 196 verso.

Ordonnantie van 28 Meert 1731 door Hertog Karel, over het ruimen der Nethen. B. 5, blz. 199 verso en volgende.

Reglement van 17 September 1731, vaststellende de dagen en uren dat de beiaarder der stad gehouden is te beiaarden. B. 5, blz. 207 verso en volgende.

— Toestemming door het stedelijk Bestuur, op 17 September 1731, verleend aan de Abdis van Nazareth om eenen waterput « op de Heerestraat » te maken, mits denzelven ten eeuwige dagen te onderhouden. B. 5, blz. 212.

Verzoek gedaan door de stad Lier aan den Souvereinen Raad van Brabant om de bareelen te mogen verpachten, voor eenen termijn van twee jaren. Achter dit verzoek staat de toestemming gedagteekend van 22 December 1831 en gevolgd door eenige andere hiertoe benoodigde stukken. B. 5, blz. 221 verso.

Toestemming verleend op 8 Mei 1732, door Maria Elisabeth, aan de huisvrouw van den schout Gaspar Van der Schueren, om, uit hoofde van ziekte, tijdelijk het officie van haren man door Carolus Josephus Stalpaert te laten bedienen. B. 5, blz. 213, 255 verso.

Toestemming door het stedelijk bestuur op 23 Juni 1732, verleend aan de Moeder van Ste Elisabeths gasthuis, ten einde de goot loopende over hare erve te mogen overwelen en ten eeuwigen dage te mogen onderhouden op kost van voornoemd gasthuis. B. 5, blz. 214.

Akt, gegeven op 4 Augusti 1732, door den Bisschop van Antwerpen tot het stellen van twee priesters voor den bijvang der stad om aldaar de zieken te bezoeken en hun de H. Sacramenten toe te dienen. B. 5, blz. 214 verso.

Octroi van Karel VI verleend, op 26 Januari 1733, aan de uitvoerders van het testament van J. Rigouts, om te mogen stichten drij plaatsen in St Joachim en Ste Anna Godshuis, voor welke stichting voornoemde Rigouts eene som van 1200 gulden wisselgeld achtergelaten heeft. — Extrakt uit het testament de dato 19 November 1732.

B. 5, blz. 232, 233 verso, 234 verso.

Resolutie door het stedelijk Bestuur, genomen op 11 Meert 1734, twee huizen gestaan op de Groote Merkt, De Valk en den Zwartten Leeuw, aan te koopen, om hiervan een *Corps de garde* te maken. — Voorwaarden der verkooping. — Aankoop voor 2207 gulden.

B. 5, blz. 240, 242. 242 verso, 243.

Ordonnantie gegeven op 12 Januari 1734, aan den ontvanger van den *Heffentol* te Willebroeck, de kooplieden van Lier vrij te laten doorgaan.

B. 5, blz. 249 verso, 250, 251.

Accoord gesloten op 2 Januari 1734, tusschen de kerkmeesters van Emblehem en die der stad Lier, krachtens welk deze laatste voortaan met de schaal zullen rondgaan in de kapel « De Fontein », mits ten behoeve van den armen van Emblehem eene som van 200 gulden te betalen. — Dit stuk is gevolgd van de goedkeuring door den Bisschop van Antwerpen, alsook door den burgemeester en schepenen der stad Lier.

B. 5, blz. 252, 254, 255.

Ordonnantie gegeven te Brussel op 28 Juni 1735, door Maria Elisabeth, rakende den salaris der schepenen en secretarissen, in zake van processen.

B. 5, blz. 257.

Proces in 1735 tusschen de stad en Guibertus Van de Graeff, over het verkoopen der brouwerij « De Zon » in de Rechtestraat.

B. 5, blz. 258.

Accoord gemaakt op 23 September 1735, tusschen de stad en Jan Kennis, over het scheiden met eenen muur van de huizing « de Korenbloem » komende achter tegen den hof van Pepelinckshuis in de Mechelstraat, competerende de stad.

B. 5, bl. 260.

Octroi gegeven te Brussel op 16 November, door Karel VI, rakende het weggeld.

B. 5, blz. 262.

Ordonnantie, gegeven te Brussel op 5 Meert 1736, door Maria Elisabeth aan den Gouverneur der stad, van piketten te stellen tegen de Nethe aan het klooster der Engelsche Theresianen, ten einde aldaar eenen muur te bouwen.

B. 5, blz. 269, 269 verso, 270.

Verklaring van den heer De Bauffe gedagteekend den 1737, dat de nieuwe sluis aan de Mol, eene voldoende hoogte heeft van 5 voeten en 10 duimen.

B. 5, blz. 276 verso.

Accoord, gemaakt den 16 April 1737, tusschen de stad en den Abt van Sint Bernaerts, over het beplanten der Pauwelijnen vest.

B. 6, blz. 8.

Akt, gedagteekend van 5 Juli 1738, aangaande den veetol en stapelrecht binnen deze stad.

B. 6, blz. 9.

Accoord, gemaakt den 6 October 1739, tusschen de stad Lier en de stad Aerschot, over het leveren van eene nieuwe klok van het beiaardspel dezer stad, welke niet op den vereischten toon kan gebracht worden.

B. 6, blz. 13.

Ordonnantie, gegeven te Brussel den 23 November 1740, rakende het luiden der klokken op den dag der uitvaart van Karel VI. Deze ordonnantie is gevolgd van de beschrijving der versiersels en diensten in de kerk gedaan.

B. 6, blz. 15.

Dekreet van Maria Theresia, de dato 8 Meert 1741, machtigende de stokers dezer stad brandewijn te stoken.

B. 6, blz. 17 verso.

Ordonnantie gegeven door den Graaf de Kaunitz Rittbergh, Gouverneur der Nederlanden, den 6 October 1745, opleggende aan het stedelijk Bestuur een Te Deum te doen zingen en andere vreugdeteekenen te voorschrijven, ten einde de kroning Zijner Majesteit te Frankfort, als Keizer, te vieren.

B. 6, blz. 33 verso.

Ordonnantie van Karel van Lorreinen, de dato 31 December 1750, opleggende aan het stedelijk Bestuur, gedurende zes weken den rouw te dragen, ter gelegenheid van het overlijden van Elisabeth Christina moeder Zijner Majesteit.

B. 6, blz. 33.

Akt, van 23 November 1750, waarbij de Burggraaf generaal du Breucq, in dienst van Zijne Keizerlijke en Koninklijke

Majesteit de Koningin van Hongarië en Bohemen, gouverneur der stad, aan dezelve afstaat, alle de versterkingen, alsook haar ontlast van de jaarlijksche betaling van 600 gulden aan den commandant in redemptie van de *Cantine*, ten ware binnen de stad een gansch bataillon in garnizoen lag.

B. 6, blz. 61 verso.

Aankondiging, de anno 1751, dat alle kooplieden in vee van binnen en van buiten Brabant, te Lier ten stapel moeten komen.

B. 6, blz. 36 verso.

Decreet van 15 Februari 1751, dat het vlas binnen de stad Lier gebracht om aldaar verwerkt te worden, geen tol moet betalen.

B. 6, blz. 52.

Manier op dewelke in 1752 het spijker van het tarwen- en roggen brood wordt opgemaakt.

B. 6, blz. 43.

Proces van het jaar 1755, tusschen de stad Lier en de dorpen Ranst en Millegem, waarbij gezegd is dat de inwoners van Lier, welke goederen in het kwartier van Antwerpen bezitten, maar de helft der lasten moeten betalen.

B. 6, blz. 49 verso en volgende.

Benoeming, de dato 7 November 1755, van den heer Franitzen als commandant der stad, door Karel van Lorreinen.

B. 6, blz. 71, 72 verso.

Ordonnantie door Karel van Lorreinen, den 13 November 1755 aan de kleermakers dezer stad gegeven, van geene galons dan aan de kleederen der militairen te zetten.

B. 6, blz. 71 verso.

Ordonnantie, de dato 28 Juli 1756, van Karel van Lorreinen, over het ruimen der Nethen.

B. 6, blz. 78.

Verklaring van 3 September 1756, dat de gouverneur op verzoek der Dekens van het broodmakersambacht en van eenige brouwers, voor stilstand van wind, de *geleien heeft doen ingaan*, ten einde de maalders in staat te stellen te kunnen malen.

B. 6, blz. 83 verso.

Ontwerp, voorgedragen den 1 October 1756, door de ge-committeerden der lakenhal, over eene aan te gane transactie tusschen de drij Leden der stad, over het vergeven der officiën, accijsrechten, enz.

B. 6, blz. 83 verso.

Ordonnantie van 10 Juni 1757, voorschrijvende dat de

stadsvestingen van aan het Begijnhof tot aan de Lisperpoort door de stad moeten geruimd worden.

B. 6, blz. 86 verso.

Akt, de dato 25 Juli 1757, aangaande het leggen van den steenweg van Lier op Duffel. B. 6, blz. 88.

Voorwaarden gemaakt den 10 Februari 1758, waarop de Cellebroeders maken eene *dispense ofte spenne* over de vliet tusschen den stadstuin en hun klooster, mogende in den muur der stad werken. B. 6, blz. 89 verso.

Akt, de dato 26 Mei 1758, waarbij de stad vrijdom van accijse verleend aan de Paters O. L. Vrouwebroeders.

B. 6, blz. 92.

Ordonnantie van 6 Juli 1758, waarbij de stad verplicht wordt aan de soldaten die alhier in garnizoen zoude komen het noodige logist te bezorgen.

B. 6, blz. 93 verso en 94, 129 verso.

Brief, gedagteekend van 30 September 1758, waarbij de stad Mechelen laat weten dat de inwoners van Lier te Mechelen geen poort- of barreelgeld moeten betalen.

B. 6, blz. 96 verso.

Ordonnantie van 17 September 1759, waarbij Karel van Lorreinen de stad verplicht hare statuten en reglementen aan het gouvernement-generaal op te zenden. B. 6, blz. 109 verso.

Raadgevingen van het jaar 1760, nopens het bekomen van het poorterschap binnen de stad Lier.

B. 6, blz. 111, 123 verso.

Ordonnantie gegeven aan de stad, den 6 November 1760, ten einde de noodige lokalen te doen bereiden tot het plaatsen der granen benoodigd voor den dienst der soldaten.

B. 6, blz. 117.

Brief, gedagteekend uit Brussel den 2 April 1761, gevende te kennen dat de quote part der stad Lier in de huwelijks gift van den Aartshertog Joseph en Isabella van Parma, beloopt ter som van 2268 g. 15 st.

B. 6, blz. 119 verso, 121 verso, 123 verso, 124, 124 verso, 244 verso, 246.

Octroi, de dato 6 Mei 1761, van Maria Theresia aangaande het leggen van den steenweg van Lier op Duffel. B. 6, blz 126.

Akt, de dato 23 Juni 1761, aangaande het bouwen van een zegelhuis tegen den muur der bleekerij van den Prins van Salm-Kyrbourg.

B. 6, blz. 130 verso.

Brief, gedagteekend den 26 Augusti 1761, over het openen en sluiten der sluizen.

B. 6, blz. 131 verso.

Brief gedagteekend uit Leuven, den 18 October 1761, waarbij de Regent der Pedagogie « Het Verken » laat weten dat Joannes Baptista Schellekens, inboorling dezer stad, Primus is verklaard in het algemeen Concours der vier Pedagogiën.

B. 6, blz. 132 verso.

Verscheidene brieven van het jaar 1761 over het leveren van levensmiddelen, logement, vuur en licht aan de soldaten en het maken van een magazijn ter beschikking dezer.

B. 6, blz. 135 tot 139.

Ordonnantie van 2 Mei 1761, waarbij Karel van Loreinen een onderzoek over de waterloopen voorschrijft. — Proces-verbaal van onderzoek van 5 Juni daaropvolgende.

B. 6, blz. 147, 149.

Toestemming gegeven door den Bisschop van Antwerpen, den 7 April 1762, van eenige veranderingen aan het kerkhof te mogen doen.

B. 6, blz. 144, 146 verso.

Conditieën en voorwaarden waarop het ijzerwerk voor de herstelling van den toren zal worden aanbesteed op 17 Juni 1763.

B. 6, blz. 168 verso.

Brief, gedagteekend den 25 Augusti 1763, waarbij Karel van Loreinen aan den heer De Hurscher laat weten dat hij, in kwaliteit van ingenieur, gelast is de Nethen te doen ruimen en de onkosten er van tusschen de belanghebbende gemeenten te verdeelen.

B. 6, blz. 185 verso, 186, 187.

Advies, de dato 8 Meert 1764, nopens het poorterschap dezer stad, ten einde bij het wevers-ambacht aanveerd te worden.

B. 6, blz. 177.

Verzoekschrift, de anno 1764, door het Magistraat der stad Lier, aangaande het maken van eenen doorsteek aan de Nethe, tusschen Lier en Duffel, ten einde de vaart gemakkelijker te maken. — Toestemming gegeven op 16 September 1765.

B. 6, blz. 190 verso, 212.

Ordonnantie aan het stedelijk bestuur gegeven den

28 Februari 1765, van de bedienden der rechten Zijner Majesteit in de soldatenhuizen te laten logeeren.

B. 6, blz. 201 verso.

Toestemming van Karel van Lorreinen den 18 September 1765, aan de stad gegeven om de Mechelsche- en Lisperpoorten te mogen afbreken. B. 6, blz. 210 verso.

Akt verleden binnen Broechem op 17 October 1765, aangaande de vernieuwing van pegels.

B. 6, blz. 214 verso tot 218.

Advies van 29 April 1766, waaruit blijkt dat de stad Lier het recht heeft van het doen stapelen van het vee binnen de stad en het doen betalen van het hiertoe staande recht.

B. 6, blz. 222.

Akt van 1 Juni 1766, voor het veranderen van den processieweg.

B. 6, blz. 224.

Advies gegeven te Brussel op 3 December 1766 en onderteevend door A. Reniers en L. F. Z. De Swert, bewijzende dat de Religieusen uit het gasthuis gehouden zijn de zieken in hun gasthuis op te nemen, zonder hiervoor van den H. Geest iets te kunnen eischen.

B. 6, blz. 232 verso.

Octroi, de dato 6 Mei 1767, waarbij Maria Theresia toestaat de inrichting van een Weezenhuis, waarvoor de inkomsten van niet meer bestaande fondatiën zullen mogen gebruikt worden.

B. 6, blz. 258 verso, 248 verso.

Akt, de dato 16 Juni 1767, waarbij het stedelijk bestuur aan de Paters Predikheeren toestaat eene som van 160 gulden jaarlijks voor het doceren van de Rhetorica in hunne scholen.

B. 6, blz. 255 verso, 263.

Proces van het jaar 1768, tusschen de stad en het wollewevers-ambacht, over het gebruik der inkomsten van St Goris godshuis voor het nieuw ingericht weezenhuis.

B. 6, blz. 266 verso.

Verzoekschrift aan Zijne Majesteit gezonden den 8 Januari 1769, ten einde de stad te verplichten den boog aan de Leuvensche poort te verbreed en te verhoogen om er met hoog geladen schepen te kunnen doorvaren.

B. 6, blz. 278, 282 verso. B. 7, blz. 8.

Akt, de dato 7 April 1769, rakende het vieren van den jubilé van Karel van Lorreinen, als zijnde gedurende 25 jaren gouverneur-generaal der Nederlanden. B. 7, blz. 1.

Akt, de dato 7 Augusti 1769, van taxaat der landen ingelijfd aan de doorsnede van de Nethe aan Carpelsham.

B. 7, blz. 14, 18, 19 verso, 82, 84.

Akt, de dato 14 Juni 1769, aangaande de verandering van den pegel aan de Hellebrug. B. 7, blz. 16 verso.

Brief, gedagteekend uit Brussel den 4 October 1769, opleggende aan het magistraat, het Te Deum op de naamdag van Maria Theresia, in persoon bij te wonen. B. 7, blz. 22.

Brieven de datis 18 October en 17 November 1769, nopens het trekken der sluizen. B. 7, blz. 22 verso, 23 verso.

Brief gedagteekend uit Brussel den 22 December 1769, herinnerende aan het stedelijk bestuur, zijne verplichting van het huis van den heer Gouverneur behoorlijk te doen herstellen.

B. 7, blz. 26.

Rekwest der conventuelen van het klooster van Sion, aan de Heeren staten van Brabant, de dato 21 October 1715, ten einde vrijdom te genieten der imposten op de vier speciën *van consumptie* binnen de stad Lier. B. 7, blz. 47 verso.

Benoeming op 29 Meert 1770, van den heer de Piza als gouverneur dezer stad. B. 7, blz. 49, 51 verso.

Akt, de dato 20 April 1770, aangaande het vergeven der plaats van schoolmeester binnen deze stad. B. 7, blz. 53 verso.

Akt, de dato 24 September 1755, van amortisatie voor de Paters Lieve-Vrouwe-Broeders van Mechelen. B. 7, blz. 54.

Aanbevelingen voor den sluismeester, rakende het trekken der sluizen, gegeven den 27 Juni 1770. B. 7, blz. 108.

Akt, de dato 1 October 1771, nopens het aanstellen van meesters in de school der Paters Predikheeren.

B. 7, blz. 61 verso.

Accoord aangegaan den 17 Februari 1772, tusschen de H. Geestmeesters dezer stad en degenen van Berlaer, over het onderhouden van behoeftigen. B. 7, blz. 79 verso.

Brief, gedagteekend van 29 Juni 1772, over het ophoogen van den steenweg op Lachenen.

B. 7, blz. 85 verso, 86 verso, 87, 88 verso, 89 verso, 90.

Akt, de dato 21 Februari 1756, van amortisatie voor de Paters Predikheeren. B. 7, blz. 90 verso.

Brieven en notas van 1772, nopens het trekken der sluizen en den waterloop der Nethen.

B. 7, blz. 99 verso tot 107.

Verklaring gegeven den 22 September 1772, dat de groote klok niet mag geluid worden dan op bevel van den burge-meester.

B. 7, blz. 109 verso.

Ordonnantie gegeven door Maria Theresia, den 11 Juli 1752, dat de dienende heeren der Lakenhal het aalmoes-seniersschap moeten aanveerden als zij hiertoe gekozen worden.

B. 7, blz. 161 verso.

Benoeming van den major De Walter, als commandant der stad, den 11 November 1774.

B. 7, blz. 184.

Vonnis, de dato 22 Juni 1775, waaruit blijkt dat de maalders of pachters van schorsmolens hunne wagens niet mogen doen laden of ontladen door personen buiten hunnen dienst tenzij door de buildragers.

B. 7, blz. 203.

Brieven van 7 Augusti 1775 en 16 derzelfde maand, waaruit blijkt dat er tusschen de steden Antwerpen en Lier eene overeenkomst is gesloten, volgens welke de armen hunne onderstands-woonplaats hebben daar waar zij gedurende drij jaren gewoond hebben.

B. 7, blz. 210 verso.

Proces-verbaal, de dato 17 Mei 1776, van de vergadering tusschen de boordeigenaars der Nethen gehouden, over nieuwe werken aan deze rivieren te verrichten.

B. 7, blz. 218.

Akt, de dato 25 Augusti 1776, nopens het stellen van eenen pegel aan de Nethe.

B. 7, blz. 218 verso.

Besluit genomen den 17 Juli 1776, te Berlaer, tusschen de boordeigenaars (gelanden) der Nethen.

B. 7, blz. 220, verso.

Scheidspalen van de kuip der stad, vastgesteld op 17 Meert 1777.

B. 7, blz. 224.

Akt, de dato 5 Juni 1776, nopens het stellen van eenen pegel aan de Nethe.

B. 7, blz. 218 verso.

Advies, de dato 18 September 1777, nopens het opnemen van zieke personen in 't gasthuis.

B. 7, blz. 232 verso.

Proces van 't jaar 1777, tusschen de stad en de vleeschhouwers, over het stellen van de taxe op het vee binnen Lier geslacht wordende. B. 7, blz. 233 verso, 231.

Herstelling, gedaan op 13 Augusti 1778, van den pegel te Molternethe. B. 7, blz. 235.

Brieven van 1778, aangaande het betalen van eene taxe tot opbouwning van een verbeteringshuis.

B. 7, blz. 239 verso, 240.

Brief, gedagteekend uit Brussel den 18 Mei 1779, nopens de amortisatie der kloostergoederen. B. 7, blz. 250.

Aanduiding, anno 1779, der geamortiseerde goederen volgens het Edikt van 1753, binnen Lier en de kuip der stad. B. 7, blz. 252 tot 263 verso.

Benoeming van J. B. Van den Cruyce als schout dezer stad, 4 December 1779. B. 7, blz. 263 verso.

Afschrift van den akt de dato 10 November 1649, waarbij geordonneerd wordt dat de drij leden dezer stad persoonlijk in de vergaderingen moeten verschijnen en zonder behulp van procureur, advocaat of andere personen hunne belangen zeggen. B. 7, blz. 267.

Schatting, anno 1780, der goederen van de Paters Predikheeren. B. 7, blz. 270 verso.

Toestemming, gegeven den 1780, aan J. Casiers, dat hij arduinen palen aan de deur van zijn huis « De Krest » mag stellen, en ten dien einde onderhalven voet van de openbare straat mag inlijven tot gemak van zijne *travail*. B. 7, blz. 272.

Brief, gedagteekend uit Brussel den 6 Juli 1780, nopens het maken eener ophaalbrug aan de Leuvensche poort.

B. 7, blz. 274 verso.

Verzoekschrift aan zijne hoogwaardigheid den Bisschop van Antwerpen voorgedragen, op 10 October 1781, door J. B. Rigouts, P. J. Van Steenacker en C. Nauwelaerts, ten einde de Jesuitenkerk te mogen openen en aldaar de goddelijke diensten te laten celebreren, hetwelk hun is toegestaan. B. 7, blz. 283 verso.

Accoord, gesloten den 26 September 1782, tusschen de gilde van St Sebastiaan en den rentmeester Zijner Majesteits-

domeinen, over het betalen van eenen cijns van eenen kapuin over het uitbouwen in de straat van het lokaal der voornoemde gilde. B. 7, blz. 289 verso, 290 verso.

Octroi van Josephus II, de dato 1784, nopens het maken van den steenweg buiten de Mechelsche poort. B. 7, blz. 294 verso.

Goedkeuring, op 31 Juli 1784, door Maria Christina verleend, op het besluit dezer stad over het maken van een nieuw kerkhof buiten de stad, alsmede van eenen tarief bepalende de onkosten van vervoer en begrafenis der dooden.

B. 7, blz. 298 verso.

Ordonnantie, de dato 23 Augusti 1785, de personen van Antwerpen welke alhier zouden bedelen aan te houden en dezelve in hunne stad weder te zenden. B. 7, blz. 314.

Benoeming van den heer E. J. Van Trier als schout dezer stad 1785. B. 7, blz. 315.

Wederafstand aan de stad van een deel der Karthuizersvest, 1 Mei 1786. B. 7, blz. 322 verso, 323, 324.

Brief, gedagteekend uit Brussel den 31 Januari 1787, dat de soldaten welke den militairen dienst verlaten hebben geene beambten van politie kunnen worden, tenzij na den tijd van twee termijnen militairen dienst.

B. 7, blz. 326 verso.

Bewerp van het jaar 1787, om de arme lieden en bijzonderlijk de kinderen tot het werk te brengen.

B. 7, blz. 329.

INHOUDSTAFEL.

TITEL I. — *Bevolking.*

	BLADZ.
Algemeene volkstelling van 1890	7
Bevolking der stad Lier. — Optelling van 1890	9
1 ^e Afdeeling. — Staat der bevolking	12
2 ^e Afdeeling. — Beweging van den burgerlijken stand. — Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettigingen van 1889—1890	13
3 ^e Afdeeling. — Staat van overlijden volgens ouderdom	14
4 ^e Afdeeling. — § 1. Verandering van woning	16
§ 2. Registers der bevolking	16

TITEL II. — *Gemeentebestuur.*

Overlijden van Z. K. H. Prins Boudewijn	17
1 ^e Afdeeling. — Gemeenteraad	17
2 ^e Afdeeling. — College van burgemeester en schepenen	21
3 ^e Afdeeling. — Personeel en inrichting der bureelen	22
4 ^e Afdeeling. — § 1. Kiezerslijsten	22
§ 2. Kiesexamen	24
§ 3. Kiezingen	24
§ 4. Lijst der gezworenen	25
5 ^e Afdeeling. — Beweging der bestuurlijke zaken	25
6 ^e Afdeeling. — Gemeente goederen.	
a) Aankopen	25
b) Verkoopen	25
c) Verwisselingen, overnemingen	26
7 ^e Afdeeling. — § 1. Betwiste zaken	26
§ 2. Politieverordening	26

TITEL III. — *Geldwezen der gemeente. — Ontleding der stadsrekening van 1890.*

1 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven.	
a) Gewone	27
b) Buitengewone	27

2° Afdeeling. — Gewone en buitengewone ontvangsten.

a) Gewone	28
b) Buitengewone	29
c) Buurtwegen. — Onderhoud	30
Rekenplichtigheid. — Begrootingsstaat	30

TITEL IV. — *Instellingen van Weldadigheid.*1° Afdeeling. — Bureel van weldadigheid.

§ 1. Bestuur	31
§ 2. Roerende en onroerende goederen	31
§ 3. Giften en legaten	31
§ 4. Aankopen, verkoopen, verwisselen	31
§ 5. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	32
§ 6. Rekendienst.	32
§ 7. Statistiek der behoefte	32
§ 8. Uitdeelingen in geld	33
§ 9. Betwistende zaken	33

2° Afdeeling. — Gast- en godshuizen.

§ 1. Bestuur	33
§ 2. Roerende en onroerende goederen	33
§ 3. Giften en legaten	34
§ 4. Aankopen, verkoopen en verwisselingen	34
§ 5. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	34
§ 6. Rekendienst.	35
§ 7. Statistiek der godshuizen van ouderlingen en weezen	35
§ 8. Betwistende zaken	35

3° Afdeeling. — Berg van bermhertigheid.

§ 1. Bestuur	35
§ 2. Begrootingsstaat en rekeningen	36
§ 3. Werkzaamheden	36
Rekening der panden. — Beweging van het magazijn	37
— Bewerkingen	38

4° Afdeeling. — Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werk-

lieden, genootschappen van onderlingen bijstand	39
Onderscheidingen	39
Rekeningen 1890	40

5° Afdeeling. — Geneeskundige dienst

41

6° Afdeeling. — § 1. Bijzondere liefdadigheidsvereeningen en tentoon-

stellingen	41
§ 2. Winterbus	41
§ 3. Goedkoope soep	42
§ 4. Buitengewoon krediet voor de noodlijdenden van den winter	42

TITEL V. — *Katholieke eeredienst.*

BLADZ.

1 ^o Afdeeling. — Kerk van den H. Gummarus.	
§ 1. Geestelijkheid	43
§ 2. Kerk	43
§ 3. Bestuur	43
§ 4. Rekenwezen	43
§ 5. Verkoopng	44
§ 6. Giften en legaten	44
§ 7. Aflegging	44
2 ^o Afdeeling. — Kerkfabrick Sinte Margareta.	
§ 1. Personeel	45
§ 2. Giften en legaten	45
§ 3. Rekendienst.	45
3 ^o Afdeeling. — Kerkfabrick Sint Joseph, Lisp.	
§ 1. Bestuur	46
§ 2. Giften en legaten	46
§ 3. Rekendienst	46

TITEL VI. — *Openbaar onderwijs.*

1 ^o Afdeeling. — Lager onderwijs.	
§ 1. Dagscholen	47
a) Gemeentescholen	47
b) Aangenomene scholen.	47
c) Vrije kosteloze scholen	48
§ 2. Bewaarscholen	48
§ 3. Scholen van volwassenen.	48
§ 4. Kantonale prijskampen	48
§ 5. Normalschool	49
2 ^o Afdeeling. — Middelbaar onderwijs.	
§ 1. Staats middelbare jongensschool	49
§ 2. Staats middelbare meisjesschool	50
§ 3. Sint Gummarus' collegie	50

TITEL VII. — *Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.*

1 ^o Afdeeling. — Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.	
§ 1. Akademiën van schoone kunsten.— Teekenscholen.	51
a) Personeel	51
b) Leergangen	51
c) Prijskampen	52
§ 2. Muziek- en tooneelgezelschappen	52
§ 3. Museum. — Cabinet Wuyts-Van Campen	52
2 ^o Afdeeling. — Stads volksboekery	53

TITEL VIII. — *Gezondheidsleer en openbare gezondheid.*

	BLADZ.
1 ^o Afdeeling. — Plaatselijke geneeskundige commissie	55
2 ^o Afdeeling. — Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	56
3 ^o Afdeeling. — Onheilen en rampen	56
Daden van moed en zelfopoffering	56

TITEL IX. — *Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.*

1 ^o Afdeeling. — Personeel	57
2 ^o Afdeeling. — Verordeningen en reglementen	57
3 ^o Afdeeling. — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	58
4 ^o Afdeeling. — Reispassen. — Werkmans- en dienstbodenboekjes	59
5 ^o Afdeeling. — Maatregelen tegen brandgevaar	59

TITEL X. — *Burgerwacht, militie, bezetting.*

1 ^o Afdeeling. — Burgerwacht, krijgsdienst.	60
2 ^o Afdeeling. — § 1. Bezetting. — Kazerneering	60
§ 2. Militaire inkwartieringen	61

TITEL XI. — *Openbare belastingen.*

1 ^o Afdeeling. — Grondlasten	62
2 ^o Afdeeling. — Personeele belastingen.	
§ 1. Getal belastingschuldigen	62
§ 2. Beloop der rollen (personeel)	63
3 ^o Afdeeling. — Belastingen der patenten.	
§ 1. Getal en klasseering der patentschuldigen	63
§ 2. Beloop der rollen	63
4 ^o Afdeeling. — Provinciale belastingen	63
5 ^o Afdeeling. — Accijnsen	64
6 ^o Afdeeling. — Stedelijke- en provinciale belastingen	64
7 ^o Afdeeling. — Ontlastingen	64

TITEL XII. — *Openbare werken.*

1 ^o Afdeeling. — § 1. Groote en kleine wegenis.	65
§ 2. Nieuwe werken	65
2 ^o Afdeeling. — Verandering van lijnriching	66

BLADZ

3 ^e Afdeeling. — Opening van nieuwe straten en boulevards . . .	66
4 ^e Afdeeling. — Herstellingswerken en onderhoud aan stadsgebouwen.	66
5 ^e Afdeeling. — § 1. Vaarten en rivieren	67
§ 2. Waterloopen	67
6 ^e Afdeeling. — Openbare verlichting	67
7 ^e Afdeeling. — Hallen en markten	68
8 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen; toepassingen der reglementen op de politie op het bouwen.	69

TITEL XIII. — *Nijverheid, koophandel en landbouw.*

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Onderzoekingen de commodo et incommodo	70
2 ^e Afdeeling. — Handel	71
3 ^e Afdeeling. — Beweging der scheepvaart	71
4 ^e Afdeeling. — Levensbehoefden. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. — Middenprijs van het vleesch en bijzondere eetwaren	72
5 ^e Afdeeling. — § 1. Landbouw	72
§ 2. Landbouwmaatschappijen	72
6 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer.	
§ 1. IJzeren weg	73
§ 2. Buurtspoorweg	73
Archief.	75